

Erstatningsnævnet

Årsberetning

2007

Erstatningsnævnet
Civilstyrelsen, Gyldenløvesgade 11, 2. sal, 1600 København V
Telefon 33 92 33 34 Telefax 39 20 45 05
erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk
www.erstatningsnaevnet.dk

1	Indledning	4
2	Lovgrundlaget og nævnets sammensætning	4
3	Sekretariatet og sekretariatets arbejde	5
4	Talmæssige oplysninger vedrørende 2007	5
5	Opfyldelse af nævnets og sekretariatets mål for 2007	7
6	Hvad betaler nævnet erstatning for?	8
7	Konkrete afgørelser fra nævnet	8
7.1.	Indledning	8
7.2.	Offererstatningslovens § 1 – lovens område	8
7.2.1	Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven	8
7.2.2	Særligt om plejepersonales m.v. tilskadekomst i arbejdstiden	11
7.2.3	Direkte og indirekte skadelidte	13
7.2.4	Årsagssammenhæng og påregnelighed	13
7.2.5	Straffelovsovertrædelser begået i udlandet	13
7.2.6	Tingskade og formueskade	13
7.3	Offererstatningslovens § 6 a	14
7.3.1	Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko	14
7.3.2	Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt	14
7.4	Offererstatningslovens § 7	15
7.5	Offererstatningslovens § 10	16
7.5.1	For sen eller manglende politianmeldelse	16
7.5.2	Medvirken til politiets opklaring af sagen	18
7.5.3	Krav ikke gjort gældende i retten under straffesagen	18
7.6	Offererstatningslovens § 11 a – Erstatningsnævnets stillingtagen til sager, hvor der foreligger dom	20
7.7	Offererstatningslovens § 13 – toårsfristen	20
7.8	Offererstatningslovens § 14, stk. 1, - sagens oplysning for nævnet	24
7.9	Erstatningsansvarslovens § 1	25
7.9.1	Helbredelsesudgifter	25
7.9.2	"Andet tab"	26
7.10	Erstatningsansvarslovens § 2, - tabt arbejdsfortjeneste	27
7.11	Erstatningsansvarslovens § 5	27
7.11.1	Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde	27
7.12	Erstatningsansvarslovens § 7 – fastsættelse af erhvervsevnetabserstatning	28
7.12.1	Fastsættelse af årsløn	28
7.13	Erstatningsansvarslovens § 12 – erstatning for begravelsesudgifter og erstatning for tab af forsørger	28
7.14	Erstatningsansvarslovens § 13 – erstatning til ægtefælle eller samlever ...	29
7.15	Erstatningsansvarslovens § 18	29
7.16	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 og 2 – tortgodtgørelse	30
7.16.1	Frihedsberøvelser	30

7.16.2	Forbrydelser mod kønssædeligheden m.v.	30
7.17	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3 – krænkelsgodtgørelse	32
7.18	Erstatningsansvarslovens § 26 a – godtgørelse til efterladte	37
7.19	Forældelse	39

Bilag:

1.	Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2007-2005.....	42
2.	Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2007-2005 fordelt på erstatningsposter.....	43
3.	Oplysninger om meddelte afslag i 2007-2005.....	44
4.	Oplysninger om afslagsgrunde i 2007.....	45

1 INDLEDNING

Efter Erstatningsnævnets forretningsorden skal nævnet hvert år inden den 1. juli afgive en beretning til justitsministeren om nævnets virksomhed i det foregående år. Beretningen skal offentliggøres.

Denne beretning foreligger hermed for året 2007. Beretningen redegør for nævnets sammensætning samt nævnets og sekretariatets arbejde i løbet af beretningsåret. Beretningen indeholder desuden resumé af en række konkrete afgørelser fra nævnet til belysning af nævnets praksis ved administrationen af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser – i det følgende offererstatningsloven.

Det er Erstatningsnævnets håb, at beretningen kan medvirke til at udbrede kendskabet til offererstatningsloven, og til hvordan den administreres.

Beretningen er tillige tilgængelig på Erstatningsnævnets hjemmeside www.erstatningsnaevnet.dk, hvor også beretningerne for 1999–2006 og en del materiale om nævnet i øvrigt er tilgængeligt.

2 LOVGRUNDLAGET OG NÆVNETS SAMMENSÆTNING

Erstatningsnævnet blev etableret i 1976. Nævnet træffer afgørelser vedrørende ansøgninger om erstatning i henhold til offererstatningsloven, lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004 med senere ændringer.

Nævnet består af tre medlemmer og har i 2007 haft følgende sammensætning:

- ❖ Landsdommer Michael Lerche (formand)
- ❖ Ankechef i Ankestyrelsen Karen de Brass (efter indstilling fra Socialministeren),
og
- ❖ Advokat Klaus Kastrup-Larsen (efter indstilling fra Advokatrådet).

Som stedfortræder for formanden har landsdommer Otto Hedegaard Madsen været udpeget. Ankechef Henrik Horster har været udpeget som stedfortræder for ankechef Karen de Brass og advokat Mads Krarup som stedfortræder for advokat Klaus Kastrup-Larsen.

Nævnet har i 2007 afholdt 11 møder, hvorunder der er behandlet godt 100 sager. Nævnets medlemmer har herudover modtaget omkring 570 sager i cirkulation, jf. afsnit 3 nedenfor.

3 SEKRETARIATET OG SEKRETARIATETS ARBEJDE

Sagsbehandlingen i nævnet varetages af et sekretariat. Sekretariatet har siden 15. oktober 2004 udgjort en enhed under Civilstyrelsen, der er en styrelse under Justitsministeriet.

Sekretariatet sørger for sagernes forberedelse, herunder i fornødent omfang udarbejdelse af et resumé af sagen og en indstilling til nævnet om sagens afgørelse. Når en indstilling er udarbejdet, vurderes sagen af sekretariatschefen eller af dennes souschef og herefter af nævnet, enten ved cirkulation af resuméet og indstillingen blandt nævnets medlemmer eller på et møde. I henhold til forretningsordenen kan visse sagstyper dog afgøres af formanden alene uden forelæggelse for nævnet. En række sager kan desuden afgøres af sekretariatschefen alene uden forelæggelse for formanden eller nævnet. Endelig har den enkelte sagsbehandler en vis adgang til selv at afgøre en række nøje afgrænsede sager.

Sekretariatet blev indtil den 1. maj 2007 ledet af sekretariatschef, cand. jur. Rasmus Blaabjerg. Herefter tiltrådte cand. jur. Ditte Marie Nørgård som sekretariatschef. Sekretariatet har i 2007 desuden bestået af specialkonsulent Per Vesten Pedersen, der har fungeret som souschef, 6-7 juridiske fuldmægtige, 3-4 kontorfunktionærer samt et antal juridiske studerende. Desuden har 1-3 fuldmægtige fra Justitsministeriets departement gjort delt tjeneste i nævnet ca. 1 dag om ugen hver. Om de nærmere personalemæssige forhold i sekretariatet i 2007 henvises der i øvrigt til afsnit 4 nedenfor.

Ledende overtandlæge, lic. odont. Troels B. Folkmar, Viborg Sygehus, har siden 2005 været tilknyttet nævnet som tandlægekonsulent. Herudover har nævnet i begyndelsen af 2007 indgået aftaler med 3 speciallæger i henholdsvis neurologi, ortopædkirurgi og psykiatri om konsulentbistand i konkrete sager, hvor nævnet har behov for en lægelig vurdering af f.eks. årsagssammenhængen mellem ansøgers tilskadekomst ved en straffelovsovertrædelse og ansøgers fysiske eller psykiske skader.

4 TALMÆSSIGE OPLYSNINGER VEDRØRENDE 2007

Erstatningsnævnet har i 2007 modtaget i alt 3.114 nye sager mod 3.475 nye sager i 2006. Der er således i 2007 sket et fald på 10 % i antallet af indkomne nye sager i forhold til 2006. Faldet hænger formentlig til en vis grad sammen med politi- og domstolsreformen, som trådte i kraft 01-01-2007.

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af modtagne ansøgninger i årene 2003-2007:

	2003	2004	2005	2006	2007
Modtagne ansøgninger	3.280	3.150	3.437	3.475	3.114

Ved udgangen af 2007 var antallet af ikke ekspederede sager¹ (202) stort set som ved udgangen af 2006 (173).

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af ikke ekspederede sager ved årets udgang i perioden 2003-2007:

	2003	2004	2005	2006	2007
Ikke ekspederede sager ultimo året	444	948	1.253	173	202

I 2007 traf Erstatningsnævnet 4.700 afgørelser mod 5.405 afgørelser i 2006².

For de sager, i hvilke nævnet traf endelig afgørelse i 2007, udgjorde den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 75 dage. Sagsbehandlingstiden opgøres i kalenderdage, ikke i arbejdsdage. I 20 pct. af sagerne traf nævnet afgørelse senest 10 dage efter modtagelsen af sagen i nævnet. 50 pct. af sagerne blev afgjort senest 43 dage efter sagens modtagelse i nævnet, og 80 pct. af sagerne var afgjort inden 91 dage, ca. 3 måneder.

Nævnet har i 2007 tilkendt erstatning med i alt 116.521.916 kr. I 2006 var tallet 96.593.159 kr. Hertil kommer gebyrer til Arbejdsskadestyrelsen, honorarer for lægeerklæringer mv. med i alt 2.369.784 kr. Tilsammen 118.891.700 kr. I 2006 var tallet 98.151.033 kr. Erstatningsbeløbene udbetales ikke direkte fra Erstatningsnævnet, men udbetales efter nævnets anvisning af vedkommende politidirektør. Rigspolitiet har oplyst, at der i 2007 er udbetalt i alt 140.949.739 kr.³ Den tilsvarende udbetaling fra politiet af erstatningsbeløb m.v. fra Erstatningsnævnet udgjorde i 2006 115.323.772 kr. Der har således fra 2006 til 2007 været en stigning på ca. 25,6 mio. kr., svarende til en stigning på 22 %. Stigningen skyldes navnlig større udbetaling af erhvervsevnetabserstatning og méngodtgørelse, hvilket kan henføres til ændringen af erstatningsansvarsloven i 2002 og ændringen i 2001 af § 7, stk. 1, i offererstatningsloven, hvorefter der ikke længere skulle ske fradrag i erstatningen fra Erstatningsnævnet for enhver form for forsikringsydelse eller social ydelse, skadelidte modtog i anledning af skaden.

Det er endvidere oplyst, at det i medfør af offererstatningslovens § 17 i 2007 er lykkedes politiet at inddrive i alt 5.409.669 kr. fra skadevolderne, svarende til ca. 3,8 pct. af det beløb, der inkl. renter i alt er udbetalt i 2007 til ansøgerne via politiet. I 2006 lykkedes det politiet at inddrive 9.455.384 kr., svarende til ca. 8,2 % af de udbetalte beløb. Nævnet har ingen forklaring på, hvorfor det af politiet inddrevne beløb i

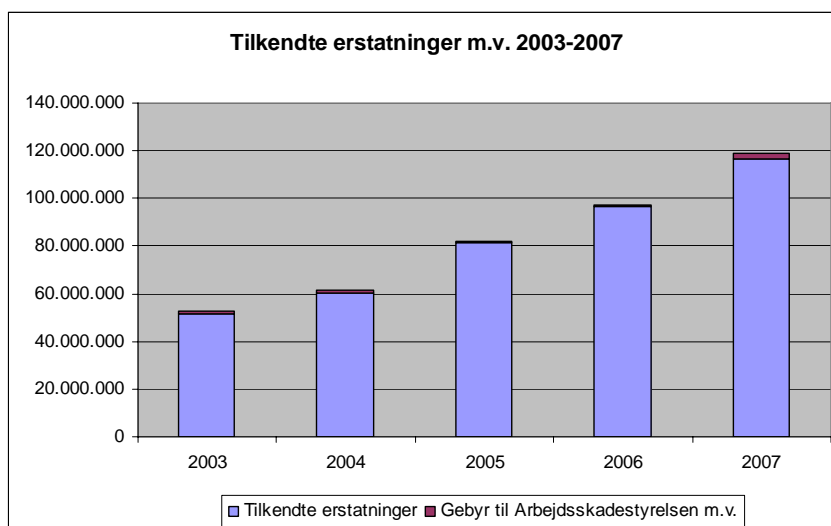
¹ Det vil sige sager, hvor Erstatningsnævnet endnu ikke har påbegyndt sagsbehandlingen.

² Det bemærkes, at der indsneg sig en fejl i opgørelsesmetoden for 2006, så det korrekte tal for 2006 er 5.405 afgørelser, ikke 5.629 afgørelser som oplyst i nævnets årsberetning for 2006.

³ Ifølge Rigspolitichefen er det alene muligt at oplyse det samlede beløb *inkl. renter*, som politiet i 2007 har udbetalt i henhold til offererstatningsloven.

2007 såvel nominelt som procentuelt er faldet så markant i forhold til tallene i 2006 og tidligere år.

Udviklingen i de tilkendte erstatninger uden renter i årene 2003-2007 fremgår af figuren nedenfor:

Som bilag 2 til årsberetningen er endvidere vedhæftet et skema, der viser fordelingen af de tilkendte erstatninger fra staten i 2007 på de enkelte erstatningsposter mv.

Da Erstatningsnævnets sekretariat organisatorisk udgør en enhed under Civilstyrelsen, har sekretariatet ikke nogen særskilt bevilling. Oplysninger om Erstatningsnævnets økonomiske forhold i 2007 skal derfor søges i Civilstyrelsens årsrapport for dette år.

5 OPFYLDELSE AF NÆVNETS OG SEKRETARIATETS MÅL FOR 2007

Målet for 2007 var, at 80 % af sagerne skulle være afgjort på maksimalt 120 dage i Erstatningsnævnets sekretariat, dvs. ekskl. den tid, der i givet fald evt. medgår til høring af Arbejdsskadestyrelsen. Endvidere var det målet, at sagsbeholdningen (det vil sige alle de sager, som endnu ikke er afgjort) maksimalt måtte udgøre 1.125 sager.

Nævnet og sekretariatet har opfyldt disse mål i 2007, idet 80 % af sagerne blev afgjort på 91 dage, og idet sagsbeholdningen ved udgangen af 2007 var på 956 sager.

6 HVAD BETALER NÆVNET ERSTATNING FOR?

Erstatningsnævnet betaler erstatning for personskade som følge af overtrædelser af straffeloven og for visse afgrænsede personlige ejendele samt mindre kontantbeløb, der er blevet ødelagt, eller som mistes i forbindelse med straffelovsovertrædelsen. Nævnet betaler ikke i øvrigt erstatning for tingsskade, medmindre straffelovsovertrædelsen er begået af den personkreds, der er nævnt i offererstatningslovens § 3, der hovedsageligt omfatter personer, der er tvangsanbragt i institutioner under Kriminalforsorgen. Nævnet betaler ikke erstatning i forbindelse med færdselsforseelser, overtrædelse af ordensbekendtgørelsen eller andre lovovertrædelser, der ikke er omfattet af straffeloven.

I det omfang ansøgerens krav betales af skadevolderen eller arbejdsskadesikringen, betaler nævnet ikke erstatning. Dette følger direkte af bestemmelserne i offererstatningslovens § 7, stk. 1, og arbejdsskadesikringslovens § 77. Nævnet betaler heller ikke erstatning for konkrete udgifter, f.eks. helbredelsesudgifter og udgifter som følge af beskadiget beklædning, hvis disse udgifter dækkes af ansøgerens forsikringsselskab eller andre, jf. herved offererstatningslovens § 7.

I øvrigt betaler nævnet erstatning efter dansk rets almindelige regler. Det betyder blandt andet, at erstatningen udmåles efter reglerne i erstatningsansvarsloven, og at nævnet har mulighed for at nedsætte erstatningen eller helt lade den bortfalde, hvis ansøgeren har udvist en egen skyld, der berettiger til det.

7 KONKRETE AFGØRELSER FRA NÆVNET

7.1 INDLEDNING

I det følgende er refereret afgørelser, som nævnet har fundet er af mere almen eller principiel betydning. Som påpeget i tidligere årsberetninger, kan der ved en sådan gennemgang af udvalgte sager ikke være tale om noget repræsentativt udsnit af de flere tusind sager, som nævnet har påkendt i 2007.

For yderligere belysning af reglerne i offererstatningsloven og af Erstatningsnævnets praksis kan der f.eks. henvises til nævnets tidligere årsberetninger, der – for så vidt angår beretningerne for 1999-2006 – findes på nævnets hjemmeside samt til Gerd Sinding og Michael Lerche i Offererstatningsloven med kommentarer, 1. udg., 2005.

7.2 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 1 – LOVENS OMRÅDE

7.2.1 Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven

Nævnet betaler kun erstatning for skader, der er sket som følge af en overtrædelse af straffeloven. Hvis dette spørgsmål ikke er afgjort ved dom, foretager nævnet en selvstændig vurdering af, hvorvidt den anmeldte hændelse falder inden for straffelovens område, både for så vidt angår det objektive gerningsindhold og den subjektive tilregnelser. Der er tale om en konkret vurdering i den enkelte sag under inddragelse af

alle sagens oplysninger, herunder f.eks. vidneafhøringer, gerningsstedsundersøgelser, videooptagelser, lægelige undersøgelser og tekniske beviser mv., der er tilvejebragt gennem politiets strafferetlige efterforskning samt nye oplysninger, som fremkommer under nævnsbehandlingen.

I **n.j.nr. 07-520-08092** kom ansøger cyklende i juni 2007 ca. kl. 23.00 på en meget befærdet cykelsti ved Brønshøj Torv i København. En ukendt gerningsmand havde fastspændt en plastiktørresnor i en højde af 70-80 cm tværs over cykelstien, og ansøger kørte ind i denne og faldt. Ansøger pådrog sig ved faldet skader på arme, hænder, albuer og ben. Ligeledes havde han fået skader på sit tøj og sin cykel. Nævnet fandt, at der var tale om en straffelovsovertrædelse, da gerningsmanden måtte have indset, at en cyklist med overvejende sandsynlighed ville køre ind i snoren.

Sagen adskiller sig fra **n.j.nr. 1948/2003**, som omtales i nævnets beretning fra 2003 ved, at der i n.j.nr. 1948/2003 var tale om en ledning, som var spændt ud over en sti, som ikke var beregnet til at cykle på.

I **n.j.nr. 07-520-06567** var skadevolder af Østre Landsret dømt for at overtræde straffelovens § 237 ved den 23-09-2005 at have skudt og dræbt sin søster på en befærdet banegårdsplads. Ansøger, der var en tilfældig fodgænger på banegårdspladsen, blev ramt i læben af et fragment af ét af de i alt 6 affyrede skud. Fragmentet havde tilsyneladende ramt en mur/sten og havde herefter ramt ansøger. Retten havde ikke taget stilling til, hvorvidt skadevolder havde overtrådt straffeloven i forbindelse med de skader, ansøger havde pådraget sig. Nævnet fandt, at ansøgers tilskadekomst skyldtes en overtrædelse af straffelovens § 252, idet skadevolder ved sin handling havde voldt nærliggende fare for andres liv eller førlighed. Nævnet lagde ved sin afgørelse vægt på omstændighederne ved de affyrede skud på en befærdet banegårdsplads og på, at skadevolder var uerfaren med skydevåben, samt at også andre end ansøger var blevet ramt.

Nævnet er ikke bundet af politiets og anklagemyndighedens vurdering af, om der antages at være begået et strafbart forhold mod ansøger, men vurderingen fra politi og anklagemyndighed vil normalt være vejledende for nævnet. Det kan herunder få betydning, om afgørelsen er påklaget til vedkommende statsadvokat.

I **n.j.nr. 07-520-06986** vurderede nævnet, at hændelsen ikke var en overtrædelse af straffeloven:

Ansøger, der var 13 år gammel, søgte erstatning efter at være blevet skubbet omkuld af en 16-årig dreng under en sneboldkamp i skolegården. Ansøger pådrog sig herved brud på begge arme. Ansøger forklarede, at han blot gik rundt i gården og ikke deltog i sneboldkampene, mens skadevolder forklarede, at ansøger sad på hug og var ved at samle sne. Skadevolder ville give ansøger en vasker og erkendte at have skubbet til ham i denne forbindelse. Skolelederen havde i et informationsbrev til skolens forældre omtalt episoden som et uheld, der var sket under voldsom leg. Politiet havde meddelt påtaleopgivelse, og denne afgørelse var stadfæstet

af statsadvokaten. Nævnet fandt det efter en samlet vurdering ikke godtgjort, at skadevolder havde haft det fornødne fortsæt til at udøve vold og meddelte derfor afslag på erstatning.

Hvis nævnet i forbindelse med sin vurdering af, om der foreligger en overtrædelse af straffeloven, ikke finder sagen tilstrækkeligt oplyst gennem politiets efterforskning, har nævnet bl.a. mulighed for at bede politiet om at foretage yderligere afhøringer af vidner mv. eller at gennemføre undersøgelser af gerningsstedet mv. Dette fremgår bl.a. af pkt. 8 i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 28-08-2005 til politiet og anklagemyndigheden om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet.

Som eksempel herpå kan nævnes **n.j.nr. 06-520-03632**, som også omtales i afsnit 7.2.2 nedenfor om plejepersonales m.v. tilskadekomst i arbejdstiden:

Ansøger var på arbejde som sygehjælper på et plejecenter for demente. Hun havde været i færd med at hjælpe en beboer i seng, da beboeren umotiveret slog ud med den ene arm og ramte ansøger i ansigtet, herunder i det ene øje. Hændelsen blev ikke anmeldt til politiet. Det fremgik af sagen, at ansøgerens kollega overværede hændelsen, men der var ingen oplysninger om hendes observationer. Til brug for nævnets afgørelse af, om ansøgeren måtte anses for at have været udsat for forsætlig vold, anmodede nævnet i medfør af pkt. 8 i ovennævnte cirkulæreskrivelse politiet om, at kollegaen blev afhørt som vidne.

Nævnet har endvidere i flere tilfælde indhentet videooptagelser og lignende fra tilskadekomsten for selvstændigt at vurdere, om der var tale om en straffelovsovertrædelse over for ansøger.

Nævnet har ligeledes i enkelte tilfælde forelagt sager for Retslægerådet med henblik på, at rådet kunne udtale sig om, hvorvidt ansøgers skader ud fra en lægelig vurdering mest sandsynligt kunne antages at være opstået ved et voldeligt overfald eller ved en ulykke, som ikke indebærer en straffelovsovertrædelse. Det drejer sig typisk om personer med hukommelsestab for tiden omkring skadens indtræden:

N.j.nr. 06-520-04843 En kvinde blev fundet på en vej, hvor hun lå bevidstløs. Hun havde pådraget sig et alvorligt hovedtraume og kunne intet huske om hændelsen. Ved indlæggelsen på hospital blev det i journalen anført, at hun sandsynligvis var blevet påkørt af en bil. Der var ingen vidner til episoden. Skadelidtes advokat forelagde sagen for Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM), der kan udbetale erstatning for skader, der er forvoldt af et ukendt motordrevet køretøj. DFIM's lægekonsulent vurderede, at det var urealistisk, at skadelidte skulle være påkørt af et motorkøretøj uden anden skade end den i hovedet. Skadelidte ansøgte herefter om erstatning i Erstatningsnævnet. Nævnet forelagde sagen for Retslægerådet, der fandt det langt overvejende sandsynligt, at ansøger var blevet ramt af et motorkøretøj, f.eks. et sidespejl eller lignende. Retslægerådet vurderede det som helt usandsynligt, at skaden skulle være sket som følge af et overgreb fra en anden person, et fald, en ikke-udefrakommende påvirkning eller anden grund. På baggrund af Retslæge-

rådets udtalelse meddelte nævnet afslag på ansøgning om erstatning og henviste ansøger til at søge om erstatning hos DFIM på ny.

7.2.2 Særligt om plejepersonales mv. tilskadekomst i arbejdstiden

Plejepersonale, pædagoger, skolelærere og andre personalegrupper med særlige omsorgsfunktioner mv., der kommer til skade, fordi en patient, en elev o.lign. opfører sig voldsomt eller decideret voldeligt, udgør en særlig tilfældegruppe, jf. herved bl.a. nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.1.2. Da disse sager af behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn ofte ikke anmeldes til politiet, foreligger der ofte kun ansøgerens egen beskrivelse af hændelsesforløbet. Erstatningsnævnet indhenter derudover normalt en udtalelse fra arbejdsgiveren, ligesom der ofte vil indgå beskrivelser af hændelsesforløbet fra kolleger i nævnets afgørelsesgrundlag. Endvidere vil nævnet afhængig af sagens konkrete omstændigheder kunne anmode politiet om at foretage afhøring af yderligere vidner til episoden eller af skadevolder, jf. ovenfor under pkt. 7.2.1.

Nævnet tager på dette grundlag stilling til, om nævnet kan dispensere fra kravet i offererstatningslovens § 10 om politianmeldelse, jf. afsnit 7.5.1 nedenfor.

Hvis nævnet dispenserer fra kravet om politianmeldelse, skal der dernæst tages stilling til, om det hændelsesforløb, der kan lægges til grund, udgør en overtrædelse af straffeloven. En hændelse må for at kunne anses for en straffelovsovertrædelse – og dermed omfattet af offererstatningsloven – være retsstridig, forsætlig og kvalificeret.

I den forbindelse må der tages hensyn til, at arbejde i plejesektoren og som pædagog mv. normalt involverer mere fysisk kontakt med personer end arbejde i andre brancher. Nævnet anser derfor ikke almindelig modstand i forbindelse med fastholdelse og lignende for at være retsstridig.

I kravet om forsæt ligger, at handlingen skal være "villet" i form af et bevidst angreb.

I kravet om, at handlingen skal være kvalificeret ligger, at der objektivt set skal være tale om egentlig vold, mens småtjatteri, puf o. lign. i disse situationer ikke anses for at være omfattet af straffeloven. I **n.j.nr. 06-520-02361** fandtes sidste del af hændelsen at være en overtrædelse af straffeloven:

Ansøger var pædagog på en ungdomsinstitution, hvor hun var tilknyttet en behandlingsafdeling for børn med alvorlige adfærdsforstyrrelser. Den 13-08-2005 kom skadevolderen, en knap 13-årig dreng, til køkkenet, hvor han gik hen til køleskabet. Ansøger gav ham besked om at sætte sig ved bordet, idet han ikke selv måtte tage mad fra køleskabet. Ansøger forklarede skadevolder, at hun ville sørge for noget mad. Skadevolder modsatte sig dette og gik mod køleskabet. Ansøger stillede sig mellem køleskabet og skadevolder og forklarede ham, at han skulle sætte sig på sin plads, og at hun ville lave noget mad til ham. Skadevolderen skubbede ansøger væk fra køleskabet. Ansøger kaldte på en kollega, låste sine arme bagfra i et holdegreb omkring skadevolder og forsøgte samtidig at berolige ham. Skadevolder blev meget urolig og kastede sin krop til begge sider. På et

tidspunkt bevægede han sit hoved bagud, hvorved han nikkede ansøger 2 skaller, som ramte hende på panden. Ansøger var ikke i stand til at holde skadevolder, hvorfor hun ville løbe fra stedet. Hun slap grebet og skubbede skadevolder til side. Ansøger løb nu i retning mod kontoret, men blev indhentet af skadevolder, som bagfra med knyttet højre hånd tildelte hende 2 hårde slag, som ramte på højre side af baghovedet. Nævnet fandt, at de 2 sidstnævnte slag i modsætning til de 2 første nik med hovedet mod ansøger var en overtrædelse af straffeloven.

N.j.nr. 06-520-02364 Sagen vedrørte samme pædagog og samme skadevolder. Hændelsen fandt sted i november 2005. Skadevolder erkendte at have sparket ansøger 2 gange – et spark i hovedet og et spark i brystkassen/ribbenene. Volden blev udøvet af skadevolder på et tidspunkt, hvor ansøger var optaget af en konflikt med et andet barn. Nævnet fandt, at hændelsen var en overtrædelse af straffelovens § 244.

Som et eksempel på en sag, hvor nævnet fandt, at hændelsen ikke var en overtrædelse af straffeloven, kan nævnes **n.j.nr. 06-520-03632**:

Ansøger var på arbejde som sygehjælper på et plejecenter for demente. Hun havde været i færd med at hjælpe en beboer i seng, da beboeren slog ud med den ene arm og ramte ansøger i ansigtet, herunder i det ene øje. Et vidne oplyste, at beboeren pludseligt og umotiveret havde svinget sin ene arm rundt og havde ramt ansøgeren. Nævnet fandt ikke, at hændelsen kunne anses som en overtrædelse af straffeloven, da det ud fra de foreliggende oplysninger ikke fandtes godtgjort, at den demente beboer – uanset om beboeren var omfattet af straffelovens § 16 – havde slået ud med hånden for at ramme og/eller skade ansøger.

Heller ikke i **n.j.nr. 07-520-06782** vurderede nævnet, at der var tale om en straffelovsovertrædelse:

Ansøger, der var lærer på en skole for ADHD-børn (tidligere betegnet som DAMP-børn), autister og tidligt skadede børn, havde siddet på en bænk i skolegården. Skadevolder, der var en dreng på 14 år og elev på skolen, var kommet gående sammen med anden elev, og de havde begge haft en isklump med sig. Ansøger havde spurgt dem, hvorfor de havde givet en mindre dreng en vasker, og at de sikkert ikke turde gøre det mod en person, der var større end dem selv, eksempelvis ansøger. Skadevolder havde derefter med hård kraft ført isklumpen ind i ansigtet på ansøger. Nævnet fandt ikke, at der forelå en overtrædelse af straffeloven. Nævnet lagde vægt på, at det efter skadevolders forklaring alene havde været hans hensigt at give ansøger en "vasker", hvilket ansøger også selv havde tilskyndet til. Det kunne derfor ikke lægges til grund, at skadevolder havde haft forsæt til at begå vold mod ansøger.

7.2.3 Direkte og indirekte skadelidte

Nævnet betaler som udgangspunkt kun erstatning til ansøgere, der er direkte forurettede ved en straffelovsovertrædelse. Det vil sige, at man ikke kan få erstatning, hvis man blot har været vidne til en straffelovsovertrædelse. Man kan imidlertid have været så tæt på begivenhedernes centrum, at man som indirekte skadelidte alligevel er erstatningsberettiget. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2003, afsnit 7.1.3 og 2006, afsnit 7.2.3.

7.2.4 Årsagssammenhæng og påregnelighed

For at kunne få erstatning efter offererstatningsloven må der i overensstemmelse med de almindelige erstatningsretlige regler være årsagssammenhæng mellem den begåede straffelovsovertrædelse og skaden, ligesom skaden må være en påregnelig følge af straffelovsovertrædelsen. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2006, afsnit 7.2.4.

7.2.5 Straffelovsovertrædelser begået i udlandet

Efter offererstatningslovens § 1, stk. 3, betaler staten kun i særlige tilfælde erstatning for skader, der er sket uden for Danmark, og kun, hvis ansøger har bopæl i Danmark, har dansk indfødsret eller gør tjeneste for en dansk udenrigsrepræsentation. Erstatning kan endvidere betales til ansøgere, der har bopæl i Danmark, og som kommer til skade i forbindelse med deres erhvervsudøvelse i udlandet. Bestemmelsen er ifølge forarbejderne tiltænkt et snævert anvendelsesområde. Hvis en tilskadekomst i udlandet kan anses som en arbejdsskade, kan skaderne i visse tilfælde være omfattet af bekendtgørelse nr. 853 af 20-10-2003 om arbejdsskadesikring for personer, der udsendes til midlertidigt arbejde i udlandet.

7.2.6 Tingsskade og formueskade

Efter offererstatningsloven ydes der som udgangspunkt alene erstatning og godtgørelse i anledning af personskade.

I offererstatningslovens § 1, stk. 2, er der imidlertid givet skadelidte mulighed for – som tillægserstatning – at få erstatning for tøj og andre sædvanlige personlige ejendele, herunder mindre kontantbeløb, som skadelidte havde på sig, da personskaden skete.

Nævnet har i 2007 besluttet følgende vejledende principper for erstatning af udgifter til køb af nye briller, hvis skadelidtes briller bliver ødelagt ved en straffelovsovertrædelse: Som udgangspunkt fastsættes erstatningen under hensyntagen til almindeligt slid og ælde til prisen for køb af nye briller eller prisen på de ødelagte briller med fradrag af 20 pct. Erstatningen nedsættes dog ikke, såfremt der som følge af tilskadekomsten er sket skade på øjet/øjnene, som nødvendiggør køb af nye briller, eller hvis skadelidte indsender dokumentation for, at de ødelagte briller blev købt mindre end 1 år før tilskadekomsten.

Nævnet fandt i **n.j.nr. 2636/2003**, som omtales i beretningen for 2004 side 17, at der kun var grundlag for at tilkende en erstatning på 5.000 kr. for et ur og et hals-smykke til en samlet værdi på knap 88.400 kr. Nævnet lagde vægt på, at et hals-smykke og et ur til en sådan samlet værdi ikke kunne anses for sædvanlige personlige ejendele.

Nævnet har i 2007 overvejet, om samfundsudviklingen har medført, at nævnet burde anerkende, at folk generelt bærer dyrere personlige ejendele af højere værdi end tidligere:

N.j.nr. 07-520-06727 Ansøger mistede i forbindelse med et overfald en guldhalskæde med tilhørende vedhæng til en samlet værdi på 16.500 kr. Nævnet tilkendte i første omgang en skønsmæssig erstatning på 2.000 kr., bl.a. under hensyntagen til, at den indsendte dokumentation for købsprisen var tvivlsom. Ansøger anmodede om genoptagelse af sagen og indsendte i den forbindelse en tydeligere dokumentation, hvilket medførte, at nævnet fandt det tilstrækkeligt sandsynliggjort, at kæden og vedhænget havde kostet 16.500 kr. Nævnet tilkendte yderligere skønsmæssigt 3.000 kr. i erstatning. Nævnet fandt således ikke, at en guldhalskæde med tilhørende vedhæng til en samlet værdi på 16.500 kr. var en sædvanlig personlig ejendel.

Endvidere giver bestemmelsen i offererstatningslovens § 3 hjemmel til at yde erstatning for tingsskade ud over de i § 1, stk. 2, nævnte tilfælde, såfremt skadevolderen er omfattet af den særlige personkreds i § 3 (bl.a. personer, der er tvangsanbragt på institution under Kriminalforsorgen), som det offentlige menes at have et særligt ansvar for.

Erstatningen i henhold til offererstatningslovens § 1, stk. 2, og § 3 omfatter kun egentlig tingsskade. Formueskade opstået ved for eksempelvis bedrageri, underslæb, afpresning eller lignende forbrydelser kan derimod ikke erstattes i medfør af offererstatningsloven, jf. herved forarbejderne til offererstatningsloven, betænkning nr. 751/1975, side 33, 1. sp., om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

7.3 OFFERERSTATNINGSLovens § 6 A

7.3.1 Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko

Efter offererstatningslovens § 6 a finder dansk rets almindelige erstatningsretlige regler tilsvarende anvendelse, herunder reglerne om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2006, afsnit 7.3.1.

7.3.2 Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 6 a indebærer endvidere, at den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt finder tilsvarende anvendelse i erstatningsager i henhold til offererstatningsloven. Tabsbegrænsningspligten indebærer, at den, der har lidt skade som følge af en andens ansvarspådragende adfærd, har pligt til så vidt muligt at begrænse sit tab som følge af skaden.

I **n.j.nr. 06-520-00534** forelagde nævnet sagen for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på vurdering af ansøgers eventuelle varige mén som følge af en tilskadekomst i 2003. Ansøger var blevet ramt overfladisk af et hagl fra et jagtgevær, som var blevet affyret ind gennem brevsprækken til hans lejlighed. Han pådrog sig herved psykiske gener. Som led i Arbejdsskadestyrelsens behandling af sagen anmodede styrelsen en speciallæge i psykiatri om at undersøge ansøger. Speciallægen indkaldte fire gange ansøger til undersøgelse. Første gang ringede ansøger afbud til lægen med kort varsel. De tre øvrige gange dukkede ansøger ikke op til undersøgelse. Speciallægen fremsendte regning på 5.000 kr. til nævnet for dels fire gange at have afsat fornøden tid til at udfærdige erklæring og dels i samme tidsrum at kunne have udnyttet tiden til at udfærdige andre erklæringer. Nævnet tilkendegav over for ansøgers advokat, at man agtede at modregne 5.000 kr. i evt. senere udbetalt erstatning, fordi ansøger ikke havde opfyldt sin tabsbegrænsningspligt, jf. offererstatningslovens § 6 a. Advokaten havde ingen bemærkninger hertil. Ansøger fik efterfølgende tilkendt godtgørelse for varigt mén svarende til 10 %. Nævnet foretog modregning på 5.000 kr. i godtgørelsen.

Modsat fandt nævnet i **n.j.nr. 07-520-05900**, at ansøger havde iagttaget sin tabsbegrænsningspligt:

Ansøger blev slået i ansigtet med knyttet hånd, hvorved han pådrog sig en flænge over højre øje. Ansøger, der læste til HF-eksamen, søgte blandt andet nævnet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, idet han som følge af tilskadekomsten måtte tage fri fra sit fritidsjob for at gå til sygeeksamen. Sygeeksamenerne lå på et tidspunkt, hvor ansøger ikke længere var sygemeldt. I medfør af erstatningsansvarslovens § 2 ydes der erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, indtil skadelidte har genoptaget arbejdet i væsentligt samme omfang som forud for skaden. Ansøger havde imidlertid ikke været syg på det tidspunkt, hvor han havde tabt arbejdsfortjeneste. Idet ansøgers krav var en adækvat følge af overfaldet, og idet det fandtes godtgjort, at ansøger ved at gå til sygeeksamen i stedet for at forlænge sin uddannelse havde iagttaget sin tabsbegrænsningspligt, fandt nævnet, at ansøger kunne tilkendes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

7.4 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 7

Efter offererstatningslovens § 7, stk. 1, betaler nævnet ikke erstatning, hvis ansøgers skade godtgøres af skadevolderen eller dækkes af forsikringsydelser eller andre ydelser, der har karakter af virkelig skadeserstatning. Nævnet betaler endvidere ikke erstatning, i det omfang skaden er en arbejdsskade og godtgøres af arbejdsgiverens forsikring, jf. herved arbejdsskadesikringslovens § 77.

N.j.nr. 07-520-06049 Sagen er nærmere omtalt nedenfor under punkt 7.16.2. Efter forsikringsaftalelovens § 19 finder reglen i lovens § 18 om bortfald eller begrænsning af selskabets ansvar ikke anvendelse, når den

sikrede var under 14 år eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed, forbigående sindsforvirring eller lignende tilstand har manglet evnen til at handle fornuftsmæssigt. Nævnet henviste således skadelidte via dennes advokat til at søge kravet om tortgodtgørelse dækket helt eller delvist gennem skadevolders eventuelle forsikringsselskab, og først da skadelidtes advokat oplyste, at skadevolder – som på skadestidspunktet var 13 år – ikke via sine forældre var dækket af en ansvarsforsikring, tog nævnet stilling til kravet.

N.j.nr. 07-520-07788 I sagen var afdøde blevet dræbt med 102 knivstik. Afdødes hustru og børn søgte om forsørgertabserstatning efter erstatningsansvarslovens §§ 13 og 14, overgangsbetrag efter § 14 a og om godtgørelse til efterladte efter § 26 a. Det fremgik af dommen, at tiltalte var blevet idømt foranstaltning uden længstetid efter straffelovens § 68 a, stk. 2, idet retten fandt den tiltalte utilregnelig på grund af sindssygdom eller en tilstand, der måtte ligestilles hermed, jf. straffelovens § 16. Nævnet henviste ansøgerne til at søge erstatningskravene dækket hos skadevolderens eventuelle forsikringsselskab efter offererstatningslovens § 7, stk. 1., da der kunne antages at være forsikringsdækning for kravene efter forsikringsaftalelovens § 19, stk. 1.

N.j.nr. 07-520-07934 Skadevolder blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 241 og § 253, nr. 2, samt bestemmelser i færdselsloven for i en bil at have påkørt en mand, der på gerningstidspunktet sad på kørebanelen. Manden pådrog sig sådanne kvæstelser, at han kort efter afgik ved døden. Afdødes hustru blev i forbindelse med straffesagen tilkendt en erstatning på 834.880 kr. som følge af ægtefællens død. Bilens ansvarsforsikringsselskab blev, uanset bestemmelsen i færdselslovens § 112, ikke inddraget under straffesagen. Dommen var endelig, idet den ikke blev anket af sagens parter. Forsikringsselskabet meddelte afdødes hustru, at selskabet ikke fandt sig bundet af dommen, men tilbød forligsmæssig betaling af halv erstatning, idet selskabet mente, at afdøde havde udvist grov uagtsomhed. Afdødes hustru accepterede forliget. Nævnet gav herefter under henvisning til offererstatningslovens § 7 afslag på at dække differencen mellem den ved dommen tilkendte erstatning og den ved forliget modtagne erstatning, idet afdødes hustru ved indgåelse af forliget havde afskåret sig selv – og dermed også nævnet – fra at få dækket kravet via forsikring. Det var uden betydning for nævnets afgørelse, at afdødes hustru havde accepteret forliget uden præjudice for hendes krav mod Erstatningsnævnet.

7.5 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 10

7.5.1 For sen eller manglende politianmeldelse

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det en betingelse for at få erstatning fra staten, at straffelovsovertrædelsen er anmeldt til politiet uden unødigt ophold. Efter nævnets praksis anses dette som udgangspunkt for at være inden for 24 timer fra gerningstidspunktet.

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 2, kan bestemmelsen i stk. 1 fraviges, hvis forholdene taler for det. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis en ansøger på grund af sin tilstand, f.eks. bevidstløshed eller hospitalsindlæggelse, har været ude af stand til at indgive politianmeldelse. I så fald regnes fristen for at indgive politianmeldelse først fra det tidspunkt, hvor det var muligt for ansøger at indgive anmeldelse. Også i andre tilfælde kan der på grund af sagens konkrete omstændigheder være grundlag for at se bort fra fristen, jf. nærmere årsberetningen for 2003, afsnit 7.4.1. Det vil normalt være en forudsætning for, at der kan bortses fra fristen, at ansøger i øvrigt har taget de nødvendige forholdsregler og f.eks. opsøgt skadestuen eller anden lægehjælp i umiddelbar forbindelse med skaden.

I **n.j.nr. 07-520-06556** blev ansøger i sit hjem overfaldet om morgenen mellem kl. 03.00 – 03.30. Ansøger, der boede alene, var døvstum og afhængig af sin søster, som jævnligt kom på besøg. Han tog sammen med søsteren på skadestuen kl. 16.10. Forholdet blev af ansøgers søster anmeldt til politiet næste dag kl. 10.45. Fristen i offererstatningslovens § 10, stk. 1, burde efter nævnets opfattelse regnes fra tidspunktet, hvor ansøgers behandling på skadestuen var afsluttet. Anmeldelsen ansås derfor for at være rettidig.

Frygt for repressalier er efter lovens forarbejder, jf. betænkning 751/1975 side 37, 2. sp. om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, side 37, 2. sp., ikke en gyldig grund til at undlade at foretage politianmeldelse uden unødigt ophold.

I **n.j.nr. 07-520-06059** blev ansøger, en pige på 19 år, den 30-07-2006 om natten udsat for voldtægt, da hun blev samlet op af en bilist, der tilbød at køre hende hjem. Gerningsmanden blev aldrig fundet. Efter voldtægten blev ansøger undersøgt på Center for Voldtægtsofre. Efter undersøgelsen kontaktede ansøger sin kæreste, som hun fortalte om voldtægten. Hun fortalte det ikke til sine forældre af frygt for, at de ville bebrejde hende, at hun kørte med en fremmed mand. Ansøger anmeldte forholdet til politiet den 07-08-2006, altså først efter 8 dage. Nævnet foretog høring over den sene anmeldelse, og ansøgers advokat svarede på høringen, at ansøger var meget chokeret, og at hun ikke havde modet til at anmelde det og ikke kunne overskue en afhøring af politiet inden undersøgelsen på Center for Voldtægtsofre. Efterfølgende befandt ansøger sig ligeledes i en choktilstand og magtede først at anmelde forholdet den 07-08-2006. Nævnet gav afslag, da forholdet ikke var anmeldt uden unødigt ophold. Nævnet fandt ikke, at der forelå oplysninger i sagen, som kunne medføre, at nævnet skulle se bort fra den sene anmeldelse. Nævnet lagde vægt på, at ansøger umiddelbart efter voldtægten havde henvendt sig til Center for Voldtægtsofre, og det fremgik af undersøgelsen, at ansøger var psykisk upåfaldende. Nævnet fandt ikke, at ansøger som følge af choktilstand kunne antages ikke at have været i stand til at anmelde forholdet til politiet på et tidligere tidspunkt end efter 8 dage. Endvidere kunne det ikke udelukkes, at en tidligere politianmeldelse ville have bidraget til en opklaring af sagen.

Hvis det på trods af sen anmeldelse lykkes for politiet at identificere gerningsmanden, ser nævnet i almindelighed bort fra, at anmeldelsen ikke er indgivet uden unødigt ophold i henhold til offererstatningslovens § 10, stk. 1.

7.5.2 Medvirken til politiets opklaring af sagen

Kravet i offererstatningslovens § 10, stk. 1, om politianmeldelse antages endvidere at indebære, at ansøgeren skal have medvirket i fornødent omfang til politiets opklaring af sagen. Bevidst fortielse af oplysninger eller lignende modvilje mod at medvirke til sagens opklaring medfører således normalt, at der ikke kan tilkendes erstatning i henhold til offererstatningsloven:

N.j.nr. 06-520-04839 Skadelidte blev stukket med en kniv i maveregionen, hvorved han pådrog sig livsfarlige operationskrævende læsioner i lunge og lever. Det fremgik af politiets afhøringsrapporter, at skadelidte ikke ønskede at give oplysninger til politiet om, hvem gerningsmanden var, uanset skadelidte var klar over dette. Således fremgik det blandt andet af politiets rapporter, at "han ikke ønskede at udtale sig om, hvem gerningsmanden var", at "han på ingen måde ønskede at oplyse nærmere om denne fyr", at "han fortsat ikke ønskede at bidrage med oplysninger", og at han "ikke ønskede at afgive noget signalement af gerningsmanden, idet han simpelthen ikke turde". Skadelidte havde dog accepteret at vidne mod gerningsmanden i retten, så længe gerningsmanden ikke var til stede, ligesom skadelidte trods alt havde forklaret om episoden og oplyst overfor politiet, at de ved at tjekke aflytning af telefoner på Christiania sagtens kunne finde frem til gerningsmanden. Under straffesagen blev tiltalte frifundet under henvisning til anklagemyndighedens påstand om frifindelse og den stedfundne bevisførelse. Nævnet gav afslag på ansøgningen om erstatning i medfør af offererstatningslovens § 10 eller dennes analogi. Nævnet anførte i afgørelsen, at erstatning fra staten er betinget af, at man som skadelidte efter evne og i fornødent omfang har medvirket til politiets opklaring af lovovertrædelsen. Nævnet lagde ved sin afgørelse afgørende vægt på, at skadelidtes manglende samarbejdsvilje havde haft negativ indflydelse på politiets efterforskning med henblik på at udfinde gerningsmanden og få denne dømt. Nævnet bemærkede, at frygt for repressalier normalt ikke kan anses som en undskyldning for ikke at medvirke til sagens opklaring.

7.5.3 Krav ikke gjort gældende i retten under straffesagen

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det tillige en betingelse for at få erstatning fra staten, at ansøgeren under en eventuel straffesag mod skadevolderen har nedlagt påstand om erstatning i retten:

N.j.nr. 06-520-00821 Nævnet havde afslået at tilkende godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a i forbindelse med, at ansøgers far var blevet dræbt. Nævnets afslag skyldtes, at der ikke under straffesagen mod drabsmanden blev nedlagt påstand om godtgørelsen, ligesom der ikke blev taget forbehold herfor. Nævnet gjorde i sin afgørelse opmærksom

på, at der kunne være tale om en ansvarspådragende fejl fra bi-standsadvokatens side.

Ansøger anlagde herefter et civilt søgsmål mod såvel skadevolder som nævnet. Påstanden lød overfor skadevolder, at han skulle tilpligtes at betale godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a, og overfor nævnet lød påstanden, at nævnet skulle tilpligtes at anerkende, at nævnet havde været uberettiget til, med henvisning til § 10, stk. 1, i offererstatningsloven, at meddele afslag på godtgørelse til ansøger. I et processkrift til nævnet konstaterede sagsøger, at nævnet ikke overraskende fastholdt sin hidtidige fortolkning af offererstatningslovens § 10, stk. 1, men at det var sagsøgers opfattelse, at den fortolkning var mindre relevant, når sagsøgers krav på godtgørelse fra skadevolder ville blive afgjort ved dom i sagen, jf. offererstatningslovens § 11 a, stk. 1. Sagsøger bemærkede, at skadevolder ikke anerkendte kravets størrelse og dermed reelt kravet i sin helhed. Sagsøger opfordrede på den baggrund nævnet til at anerkende at ville udbetale godtgørelse i det omfang, skadevolder måtte blive tilpligtet hertil i den civile retssag.

Det stod nævnet klart, at skadevolder utvivlsomt ville blive dømt til at betale godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a til sagsøger. Nævnet fremhævede, at offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, udtrykkelig henviser til lovens §§ 7-10, hvorfor § 11 a, stk. 1, må forstås således, at betingelsen i § 10, stk. 1, om, at skadelidte under en eventuel *straffesag* mod skadevolder skal nedlægge påstand om erstatning (eller tage forbehold herfor), gælder forud for bestemmelsen i § 11 a, stk. 1. Denne forståelse støttes også af henvisningen i § 11 a, stk. 1, til lovens § 7, stk. 1, hvorefter nævnet ikke yder erstatning, hvis kravet dækkes fra anden side, det vil sige i sagen skadelidtes egen beskikkede advokat, hvis fejl og forsummelse er skyld i, at problemet opstår. Sagsøger hævdede i øvrigt efterfølgende sagen.

Det er således nævnets opfattelse, at hvis skadelidte ikke nedlægger påstand om erstatning (eller tager forbehold herfor) under straffesagen, så er nævnet som udgangspunkt afskåret fra efter straffesagens afslutning at tilkende skadelidte erstatning, uanset at skadelidte efterfølgende opnår en civil dom om erstatning.

Der er tale om en ændring af praksis i forhold til resultatet i **n.j.nr. 1060/91** fra nævnets årsberetning fra 1994, side 21, hvor nævnet havde givet afslag på godtgørelse for svie og smerte samt yderligere erstatningskrav, da ansøger ikke i straffesagen mod skadevolder havde nedlagt påstand herom, ligesom der ikke var taget forbehold. Ansøger anlagde herefter civilsag mod skadevolderen, og skadevolderen blev dømt til – som følge af straffelovsovertrædelserne – at betale ansøger godtgørelse for bl.a. svie og smerte. Herefter søgte ansøger nævnet om tilkendelse af godtgørelse og erstatning i overensstemmelse med den civile dom. Nævnet fandt, at ansøger på det nu foreliggende grundlag måtte anses at have et retskrav, jf. offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, hvorfor kravet om tilkendelse af yderligere godtgørelse og erstatning blev imødekommet af nævnet, der herefter i henhold til lovens § 17 havde regreskrav mod skadevolderen. Se om § 11 a, stk. 1, nedenfor under afsnit 7.6.

7.6 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 11 A

Efter offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, betaler nævnet erstatning i overensstemmelse med en eventuel dom om erstatningsspørgsmålet. Efter § 11 a, stk. 2, gælder dette dog ikke, hvis skadevolderen har anerkendt ansøgerens erstatningskrav, og kravet derfor ikke er prøvet af retten.

Offererstatningslovens § 11 a har stor praktisk betydning for nævnet. Reglen i stk. 1 er medvirkende til, at nævnet kan afgøre et stort antal sager umiddelbart i forbindelse med modtagelsen, hvorimod reglen i stk. 2 medfører, at nævnet i andre sager må foretage en selvstændig sagsbehandling, selv om erstatningsspørgsmålet har været drøftet under straffesagen.

Efter offererstatningslovens § 11 a, stk. 3, kan nævnet uanset reglen i offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, tilkende en ansøger en højere erstatning end fastsat ved dommen, hvis omstændighederne taler for det. Denne bestemmelse er dog uhyre sjældent brugt, jf. årsberetningen for 2003, afsnit 7.5.

Erstatningsnævnets bundethed af straffedommen omfatter også rettens vurdering af skyldsspørgsmålet, jf. **n.j.nr. 07-520-08193**:

Skadevolder var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244 ved i flere omgange at have udøvet stump vold mod skadelidte, herunder slået ham i hovedet, mens han lå på jorden. Skadelidte afgik senere på dagen ved døden som følge af blødning udenpå den hårde hjernehinde med heraf følgende tryk på hjernen. Ved dommen blev tiltalte frifundet for at have forvoldt skadelidtes død, idet det ikke med tilstrækkelig sikkerhed kunne fastslås, at det var et slag fra skadevolderen, det forårsagede skadelidtes død. Tiltalte blev alene dømt for overtrædelse af straffelovens § 244 ved at have udøvet vold mod afdøde. Af rettens præmisser fremgik bl.a. følgende: "*Under disse omstændigheder, hvor det ikke med sikkerhed kan fastslås, hvad der er årsag til det kraniebrud, der (...) efterflg. forårsagede forurettedes død (...) findes det ikke med sikkerhed at kunne fastslås, at det er et af tiltaltes slag, der har forårsaget forurettedes død, hvorfor tiltalte alene dømmes for overtrædelse af § 244*". Nævnet meddelte derfor afslag på erstatning for begravelsesomkostninger, også fordi nævnet ikke havde grundlag for at foretage en anden bedømmelse af kausalitetsspørgsmålet end retten.

7.7 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 13 – 2 ÅRS-FRISTEN

Erstatningsnævnet kan ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået. Det følger af fristreglen i offererstatningslovens § 13. Fristen kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde, f.eks. hvis ansøger først har fået kendskab til forbrydelsen lang tid efter, at den er begået. Efter nævnets praksis regnes fristen normalt først fra det tidspunkt, hvor der foreligger endelig dom i sagen, eller, hvis sagen ikke har været behandlet ved domstolene, fra efterforskningen er afsluttet.

Lovforarbejderne til § 13 er kortfattede, men angiver baggrunden for, at der i offererstatningsloven blev fastsat en kortere frist for ansøgning til Erstatningsnævnet end de frister, der ville følge af de almindelige forældelsesregler.

I betænkning nr. 751 af 1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, side 38, er således anført følgende:

"Udvalget har anset det for hensigtsmæssigt at fastsætte en tidsfrist, inden hvilken ansøgning i almindelighed skal være indgivet, for at nævnet kan undgå at behandle alt for gamle krav. Fristen bør ikke være så kort, at skadelidte nødsages til at indgive en ansøgning, før det er afklaret, om han har mulighed for at få erstatning fra anden side. Udvalget har derfor anset en frist på 2 år for rimelig. Fristen kan fraviges af nævnet, hvis der foreligger særlige grunde. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis skadelidte først får kendskab til forbrydelsen eller til, at den er begået af en af de personer, der er omfattet af § 3, længere tid efter at forbrydelsen er begået."

Nævnets praksis er i de seneste år strammet noget, jf. f.eks. **n.j.nr. 07-520-06110**:

Ansøger var i februar 2000 udsat for et røveri i den bank, hvor hun var ansat. Der blev afsagt endelig dom i sagen i oktober 2000. Ansøger var ikke i forbindelse med sagen repræsenteret af en advokat, og politiet havde ikke haft anledning til at vejlede om offererstatningsloven, bl.a. på baggrund af, at ansøger ikke havde umiddelbare skader på grund af røveriet. I januar 2007 indgav ansøger ansøgning til nævnet om godtgørelse for svie og smerte for i alt ca. 3½ måned i løbet af 2000 og 2001. Ansøger henviste i sin ansøgning til, at hun først i 2007 var blevet gjort bekendt med, at hun skulle udfylde og indsende et ansøgningsskema. Nævnet afsløj ansøgningen under henvisning til 2 års-fristen i offererstatningslovens § 13. Ansøger gjorde heroverfor gældende, at politiet ikke havde levet op til forpligtelsen i offererstatningslovens § 10, stk. 3, hvorefter politiet skal vejlede skadelidte om muligheden for at få erstatning efter offererstatningsloven og anmodede nævnet om at genoptage sagen. Nævnet fastholdt sit tidligere afslag og henviste i den forbindelse til, at tilskadekomsten var en arbejdsskade, og at både ansøgerens arbejdsplads og ansøgerens faglige organisation måtte antages at være bekendt med offererstatningsloven og derfor kunne vejlede ansøgeren herom. Nævnet fandt således ikke, at politiets manglende vejledning i denne sag udgjorde en sådan særlig grund, at nævnet kunne behandle en ansøgning, der var indgivet næsten 7 år efter tilskadekomsten og over 6 år efter endelig dom. Nævnet henviste i den forbindelse til forarbejderne til § 13 i offererstatningsloven, hvoraf det fremgår, at det grundlæggende formål bag bestemmelsen er, at det generelt skal undgås, at nævnet skal behandle alt for gamle krav.

Folketingets Ombudsmand har efterfølgende gennemgået sagen og ikke fundet anledning til at kritisere resultatet af nævnets afgørelse.

Nævnet fandt i **n.j.nr. 07-520-8047**, at der forelå særlige grunde til at dispensere fra 2 års-fristen:

Ansøger blev ved dom i slutningen af 2004 tilkendt 60.000 kr. i godtgørelse for tort i forbindelse med nogle sædelighedsforbrydelser begået af ansøgers far over en 4-årig periode fra 2000 til 2004. Ansøgers advokat gjorde det overfor ansøger udtrykkeligt klart, at ansøgning om erstatning fra nævnet skulle være indleveret til nævnet inden udløbet af sommeren 2006. Nævnet modtog først ansøgningen i sommeren 2007. Ansøger forklarede overfor nævnet, at dette skyldtes, at ansøger ikke var myndig før nu, og at ansøgers daværende værge ikke havde fået indsendt ansøgningskemaet. Under hensyntagen til, at advokaten ikke kunne bebrejdes den sene anmeldelse, og der således ikke ville være mulighed for at få advokatens forsikring til at dække kravet, og under hensyntagen til, at ansøger sendte ansøgningskemaet til nævnet, umiddelbart efter hun fyldte 18 år, besluttede nævnet at se bort fra offererstatningslovens § 13 og tilkendte ansøger 60.000 kr. i godtgørelse for tort. Der blev tilkendt renter fra en måned efter nævnets modtagelse af ansøgningskemaet.

Hensynet bag § 13 gør sig efter nævnets opfattelse tilsvarende gældende, hvor der – i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning – fremsættes en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, hvorved der rejses nye erstatningskrav eller gøres nye anbringender gældende, som ansøger kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt.

Også i disse tilfælde vanskeliggør en meget sen ansøgning vurderingen af sagen, herunder f.eks. mulighederne for at indhente relevant dokumentation for det fremsatte erstatningskrav. Hertil kommer, at det kan være tiltagende uklart, om der er den fornødne årsagssammenhæng mellem ansøgers skader og lovovertrædelsen.

Forarbejderne til offererstatningsloven, bestemmelsens formål samt de hensyn, der taler imod, at nævnet behandler alt for gamle krav, der fremsættes i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning, indebærer således, at princippet i lovens § 13 kan udstrækkes til også at omfatte tilfælde, hvor nævnet har behandlet sagen, men hvor ansøger rejser yderligere krav mere end 2 år efter, at ansøger indså eller burde indse, at han havde disse yderligere krav.

Folketingets Ombudsmand havde i 2007 lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet i en af nævnets konkrete sager:

I **n.j.nr. 06-520-03835** kom ansøger i maj 1992 til skade ved et overfald. Nævnet tilkendte ansøger godtgørelse for svie og smerte i 1993 og igen i 1996. I oktober 2000 anmodede ansøger nævnet om at genoptage sagen med henblik på tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne. I august 2001 afslog nævnet anmodningen med henvisning til dagældende offererstatningslovs § 7. Herefter rettede ansøger henvendelse til Folketingets Ombudsmand vedrørende sin sag. Ombudsmanden sendte brevet til nævnet med en anmodning om, at nævnet nærmere begrundede sin afgørelse fra august 2001. Nævnet uddybede i september 2001 begrundelsen for afgørelsen. I september 2006 bad ansøger nævnet genoptage

sin erstatningssag. Hun skrev bl.a., at den opgørelse over hendes indkomst, som hendes tidligere advokat havde udarbejdet, og som nævnet havde lagt til grund ved afgørelsen fra august 2001, ikke var retvisende. Endvidere henviste hun til, at hun ikke havde modtaget godtgørelse i forbindelse med en indlæggelse på et psykiatrisk hospital i perioden fra april 1994 til juni 1996. Nævnet afslog i oktober 2006 at genoptage sagen. Nævnet begrundede bl.a. afgørelsen med principperne i offererstatningslovens § 13 samt almindelige passivitetsbetragtninger, idet nævnet senest traf afgørelse i erstatningssagen i september 2001, og ansøger efterfølgende først rettede henvendelse i september 2006. Nævnet lagde endvidere vægt på, at anmodningen om genoptagelse af erstatningssagen for så vidt angik erstatning for erhvervsevnetab ikke indeholdt oplysninger, som ansøger ikke måtte antages at have været bekendt med i september 2001. For så vidt angik godtgørelse for svie og smerte lagde nævnet vægt på, at kravet vedrørte en sygeperiode, der angiveligt ophørte i juli 1996. På den baggrund fandt nævnet, at ansøger på et tidligere tidspunkt kunne og burde have rettet henvendelse til nævnet.

Nævnet fastholdt i november 2006 afgørelsen og skrev bl.a., at der ikke forelå sådanne særlige grunde, at nævnet kunne se bort fra offererstatningslovens § 13. Selv om de forhold, som ansøger havde anført som årsag til den sene henvendelse til nævnet, i et vist omfang måtte anses for at kunne undskylde en overskridelse af 2 års-fristen i offererstatningslovens § 13, fandt nævnet, henset til at fristen måtte anses for overskredet med 3 år, ikke grundlag for at se bort fra den af ansøger udviste passivitet.

Ombudsmanden udtalte i juli 2007 under j.nr. 2006-3861-660 blandt andet, at offererstatningsloven ikke indeholder *"en såkaldt remonstrationsordning, ifølge hvilken borgeren af nærmere fastsatte grunde og under visse betingelser kan rette henvendelse til den myndighed, som har truffet afgørelse i sagen, med anmodning om at sagen genoptages.*

Uden for de tilfælde, der reguleres af lovbestemte remonstrationsordninger, har borgeren ikke altid krav på, at en forvaltningsmyndighed foretager en ny realitetsbehandling af en sag. Der må dog antages at gælde en ulovbestemt adgang til genoptagelse, hvis der i forbindelse med genoptagelsesansøgningen fremkommer nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med myndighedernes oprindelige stillingtagen til sagen. Efter omstændighederne bør det også tillægges betydning, om de nye oplysninger kunne være fremkommet på et tidligere tidspunkt, eller om den sene fremkomst af oplysningerne skyldes et undskyldeligt forhold.

Genoptagelse på ulovbestemt grundlag kan dernæst komme på tale, hvis der fremkommer væsentlige nye retlige forhold, det vil sige en væsentlig ændring med tilbagevirkende kraft i det retsgrundlag, der forelå på tidspunktet for den oprindelige afgørelse. Endelig kan myndigheden have pligt til at genoptage sagen, hvis der foreligger ikke uvæsentlige sagsbehand-

lingsfejl. Jeg henviser i det hele til Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 916 ff."

Og senere i udtalelsen: "Som anført ovenfor hviler spørgsmålet, om der er grundlag for at genoptage en sag, blandt andet på en vurdering af, om der i forhold til de tidligere truffne afgørelser må antages at være fremkommet væsentlige nye oplysninger – som ikke kunne og burde være fremsat på et tidligere tidspunkt – som må formodes at kunne have medført en ændret vurdering af sagen.

De nye oplysninger, De fremkom med i Deres genoptagelsesansøgning, angår dels oplysning om Deres hospitalsophold i perioden april 1994 til juni 1996, dels oplysning om Deres indtægtsgrundlag i 1991 (..)

(..) Om årsagen til, at De ikke på et tidligere tidspunkt er fremkommet med de omhandlede oplysninger, har De henvist til Deres psykiske tilstand efter tilskadekomsten og til Deres samlevers helbredsforhold i perioden efter juni 2000.

Det kan herefter ikke give mig anledning til bemærkninger, at Erstatningsnævnet vurderede, at de oplysninger, De fremkom med i Deres ansøgning om genoptagelse om Deres indtægtsgrundlag og om Deres hospitalsophold, kunne og burde være fremkommet på et tidligere tidspunkt, og at nævnet vurderede, at oplysningernes sene fremkomst ikke skyldtes undskyldelige forhold. Jeg har således ikke grundlag for at kritisere Erstatningsnævnets afslag på at genoptage Deres sag. Jeg mener dog, at det er beklageligt, at det ikke klart fremgik af nævnets afgørelse om afslag på genoptagelse, og af nævnets efterfølgende fastholdelse af afslaget på genoptagelse, at det var princippet i offererstatningslovens § 13 om tidsfristen for indgivelse af ansøgning om erstatning, som indgik i nævnets afvejning af, hvorvidt der var grundlag for at genoptage Deres sag (..)"

7.8 OFFERERSTATNINGSLovens § 14, STK. 1, – SAGENS OPLYSNING FOR NÆVNET

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 14 udgør sammen med nævnets forretningsorden – jf. bekendtgørelse nr. 787 af 12. august 2005 – grundlaget for nævnets behandling af ansøgninger i henhold til offererstatningsloven.

Efter § 14, stk. 1, kan nævnet opfordre ansøgeren til at medvirke til sagens oplysning, herunder ved personligt fremmøde for nævnet, ved i tilfælde af personskade at lade sig undersøge af en læge og om fornødent, eventuelt ved indlæggelse, at lade sig undergive observation og behandling. Nævnet kan endvidere afkræve andre, der har kendskab til forholdene, oplysninger, der må anses for nødvendige. Nævnet kan herunder indhente sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

Ved Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 26. august 2005 om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet mv., (pkt. 8), er det bl.a. præciseret, at nævnet i sa-

ger, hvor der undtagelsesvis kan være behov for yderligere oplysninger, er berettiget til at rette henvendelse til vedkommende politimester (politidirektøren) med henblik på, at der til brug for nævnets behandling af erstatningsspørgsmålet foretages yderligere undersøgelser i sagen, uanset at politiets efterforskning i sagen er afsluttet.

Nævnet vurderer i det enkelte tilfælde, om en sag er tilstrækkeligt oplyst gennem politiets dokumenter, eller om der f.eks. er behov for, at nævnet – eller nævnets sekretariat – indhenter og gennemser eventuelt yderligere materiale i form af lydband, videobånd eller lignende. Det vil endvidere efter omstændighederne blive overvejet, om nævnet skal bede politiet om at foretage yderligere undersøgelser i sagen.

Der henvises vedrørende eksempler fra nævnets praksis navnlig til afsnit 7.2.1. ovenfor, hvor der bl.a. omtales en konkret sag, hvor nævnet gennem politiet foranstaltede yderligere undersøgelser og tilvejebragte yderligere oplysninger til brug for afgørelsen af erstatningssagen.

7.9 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 1

7.9.1 Helbredelsesudgifter

Nævnet kan i medfør af erstatningsansvarslovens § 1 tilkende erstatning for helbredelsesudgifter, såfremt der er tale om udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at få skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med skadelidtes helbredelse.

Helbredelsesudgifter omfatter først og fremmest udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at søge skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med helbredelsen af skadelidte. Det gælder således som udgangspunkt f.eks. udgifter til tandlægebesøg og psykologbehandling samt udgifter i forbindelse med transport til og fra behandlingen.

For så vidt angår udgifter til behandling på privathospital el.lign., henvises der til nævnets årsberetning for 2005, afsnit 7.10.1.

Efter nyere retspraksis kan der – ud over den helt indledende behandling – ikke tilkendes erstatning for udgifter til behandling i form af bl.a. fysioterapi, medmindre der foreligger dokumentation for, at behandlingen har en varig helbredende effekt. Der kan således ikke tilkendes erstatning for fysioterapi, der alene er smertelindrende.

For børn og unge kan det have en afgørende betydning for bedring af helbredstilstanden, at moderen eller faderen kan være til stede på hospitalet eller deltage i en genoptræning. I sådanne særlige tilfælde kan moderens eller faderens indtægtstab dækkes helt eller delvis i medfør af erstatningsansvarslovens § 1, stk. 1:

N.j.nr. 06-520-02204 En 17-årig dreng blev indlagt efter at være blevet slået bevidstløs, hvorved han pådrog sig hjernerystelse og blødninger tre steder i hjernen. Moderen var til stede under sønnens indlæggelse og krævede i den forbindelse erstatning på 48.000 kr., svarende til mistet indtægt. Nævnet tilkendte skønsmæssigt moderen 8.000 kr., svarende til

2 dages mistet indtægt. Nævnet fandt ikke, at moderen i tilstrækkeligt omfang havde godtgjort, at hendes tilstedeværelse under sønnens indlæggelse havde haft betydning for sønnens helbredelse i et sådan omfang, at det fulde indtægtstab kunne erstattes.

7.9.2 "Andet tab"

I medfør af erstatningsansvarslovens § 1 kan der endvidere efter omstændighederne tilkendes erstatning for "andet tab", som skadelidte måtte have lidt som følge af tilskadekomsten.

Der kan således f.eks. tilkendes erstatning for forlængelse af uddannelse eller tab af skoleår. Det er normalt en forudsætning herfor, at det ved lægeerklæring samt erklæring fra uddannelsesstedet dokumenteres, at det er straffelovsovertrædelsen, der er årsag til forsinkelsen i ansøgers uddannelsesforløb.

I nævnets tidligere årsberetninger er refereret flere afgørelser vedrørende erstatning for tab af skoleår/forlængelse af uddannelse, jf. f.eks. årsberetningen for 2001, afsnit 6.10. Nævnet anvendte indtil 2006 en praksis, hvorefter erstatning for tab af et halvt skoleår udgjorde 25.000 kr., og erstatningen for tab af et helt skoleår udgjorde 40.000 kr.

Nævnet revurderede i 2006 niveauet for erstatningen for tab af skoleår som følge af en dom afsagt af Vestre Landsret. I U 2005.2590V tilkendte Vestre Landsret således sagsøgeren 35.000 kr. i erstatning for en forsinkelse af studiestart på 7 måneder. Vestre Landsret begrundede erstatningens størrelse med, at de hidtidige erstatningsbeløb, der havde baggrund i U 1991.570H, ikke var blevet reguleret i 10 år samt den almindelige prisudvikling i samfundet, hvorfor landsretten fandt, at der var grundlag for en generel forhøjelse af erstatningsbeløbene.

På baggrund af landsrettens dom besluttede nævnet at regulere erstatningen for tab af skoleår, således at der fremover som udgangspunkt tilkendes 30.000 kr. for tab af et halvt skoleår og 50.000 kr. for tab af et helt skoleår.

I **N.j.nr. 06-520-05142** tilkendegav nævnet, at ansøger – såfremt han færdiggjorde sin nuværende uddannelse – var berettiget til erstatning for forlængelse af uddannelse med 35.000 kr., fordi der forelå dokumentation for, at han var blevet 7 måneder forsinket med sin uddannelse grundet sygdom efter et overfald. For en gennemgang af sagen i øvrigt henvises til punkt 7.17 om krænkesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3.

Som andet tab er der endvidere efter en konkret vurdering mulighed for at tilkende erstatning for skadelidtes udgifter til ophold på krisecenter eller lignende.

Der kan fra nævnets praksis endvidere henvises til den i årsberetningen 1999, afsnit 5.12, omtalte sag **n.j.nr. 608/1999**, i hvilken nævnet tilkendte erstatning for ansøgers ophold på et kvindehjem, idet opholdet ifølge ansøgers læge havde været nødvendigt for ansøgers helbredelse.

7.10 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 2 – TABT ARBEJDSFORTJENESTE

Efter erstatningsansvarslovens § 2 ydes der erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for tiden fra skadens indtræden, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

I n.j.nr. 06-520-01590 blev skadevolder dømt for i 2004 at have forsøgt at stikke ansøger med en kniv i forbindelse med dennes udførelse af sit arbejde. Ansøger pådrog sig som følge af denne episode psykiske problemer og blev tilkendt førtidspension med virkning fra den 1. juli 2006. I februar 2007 afgav Arbejdsskadestyrelsen en udtalelse om et erhvervsevnetab på 75 %. Nævnet tilkendte erstatning for tabt arbejdsfortjeneste frem til kommunens afgørelse om at tilkende ansøger førtidspension den 1. juli 2006 under henvisning til, at det, på grundlag af afgørelsen om tilkendelse af førtidspension samt de lægelige akter, der var udarbejdet i den forbindelse, var muligt på det tidspunkt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

7.11 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 5

7.11.1 Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde

Efter erstatningsansvarslovens § 5 tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne, hvis en personskade har medført varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages der hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og genoptræning eller lignende. Skadelidtes erhvervsevnetab beregnes i procent (erhvervsevnetabsprocenten). Der ydes ikke erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15 pct.

Hvis det sandsynliggøres, at en ansøger har lidt et erhvervsevnetab som følge af tilskadekomsten, vil nævnet forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på, at styrelsen afgiver en udtalelse om ansøgers erhvervsevnetabsprocent. Arbejdsskadestyrelsens udtalelse er alene vejledende for nævnet, men vil som altovervejende hovedregel blive lagt til grund af nævnet. Nævnet har dog i enkelte særlige tilfælde tilsidesat Arbejdsskadestyrelsens vurdering af ansøgers erhvervsevnetabsprocent.

7.12 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 7 – FASTSÆTTELSE AF ERHVERVSEVNE- EVNETABSERSTATNING

7.12.1 Fastsættelse af årsløn

Efter erstatningsansvarslovens § 6 fastsættes erstatning for tab af erhvervsevne blandt andet på grundlag af ansøgers årsløn. Årslønnen fastsættes i medfør af samme lovs § 7, stk. 1, som ansøgerens samlede erhvervsindtægt i det år, der går forud for datoen for skadens indtræden. Årslønnen opgøres således ikke i kalenderåret, men fra datoen for tilskadekomsten og et år bagud.

Efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, kan årslønnen dog fastsættes skønsmæssigt, når særlige indtægts- eller ansættelsesforhold eller andre særlige forhold har gjort sig gældende.

Som anført i årsberetningen for 2003, afsnit 7.9.1, har nævnet, hvis ansøgeren gennem længere tid kun har haft en vag tilknytning til arbejdsmarkedet, som udgangspunkt anvendt en standardårsløn på 165.000 kr. ved beregningen af erstatning for tab af erhvervsevne. Standardårslønnen kan ikke anvendes, hvis ansøger har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, heller ikke selv om ansøgers faktiske årsløn er lavere end standardårslønnen, jf. nærmere årsberetningen 2004, afsnit 7.9.1.

Nævnet besluttede – som omtalt i årsberetningen 2005, afsnit 7.12. – i 2006 at forhøje standardårslønnen til 210.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 1. januar 2006 eller senere.

Nævnet har endvidere i 2007 besluttet at forhøje standardårslønnen til 220.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 1. januar 2008 eller senere. For skader, indtrådt i 2007, anvender nævnet således en standardårsløn som for 2006: 210.000 kr.

7.13 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 12 – ERSTATNING FOR BEGRAVELSESUDGIFTER OG ERSTATNING FOR TAB AF FORSØRGER

Efter erstatningsansvarslovens § 12 skal den, som er erstatningsansvarlig for en andens død, betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter og erstatning til den, som ved dødsfaldet har mistet en forsørger.

I praksis anser nævnet som udgangspunkt begravelsesudgifter på op til 30.000 kr. for rimelige.

Forældre, som blev understøttet af afdøde, er omfattet af § 12:

N.j.nr. 06-520-03737 Skadevolder blev af Vestre Landsret idømt 10 års fængsel for drabet på sin 25-årige ægtefælle. Afdødes forældre havde nedlagt påstand om 42.900 kr. i erstatning for afholdte begravelsesomkostninger samt påstand om forsørgertabserstatning på 240.000 kr. Afdøde var oprindeligt fra Sri Lanka og sendte efter forældrenes oplysning

2.000 kr. til sine forældre hver måned. Nævnet tilkendte erstatning for de dokumenterede begravelsesudgifter (20.994 kr.), herunder dækning for rejseudgifter til afdødes nærmeste slægtninge (far, mor og bror). For så vidt angik kravet om forsørgertabserstatning indhentede nævnet kontoplysninger for afdøde, og det fremgik, at der hver måned blev overført 1.000 kr. til faderen. Nævnet fastsatte skønsmæssigt en forsørgertabserstatning på 100.000 kr. på baggrund af oplysningerne om afdødes alder, det månedlige beløb, som afdøde havde sendt til forældrene, samt den omstændighed at afdøde juridisk ikke var forpligtet til at støtte dem.

7.14 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 13 – ERSTATNING TIL ÆGTEFÆLLE ELLER SAMLEVER

Efter erstatningsansvarslovens § 13 udgør erstatningen for tab af forsørger til ægtefælle eller samlever 30 pct. af den erstatning, som afdøde må antages at ville have opnået ved et fuldstændigt tab af erhvervsevnen, jf. lovens §§ 5-8. Erstatningen udgør dog mindst 760.500 kr. (2007-niveau), medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Var forsørgeren fyldt 30 år, nedsættes erstatningen efter reglerne i lovens § 9.

7.15 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 18

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 18 fastslår, i hvilket omfang krav på erstatning og godtgørelse kan overføres til andre ved aftale eller arv, ligesom bestemmelsen fastlægger, hvordan kravene er stillet i formueforholdet mellem ægtefæller.

Det følger bl.a. af bestemmelsen, at krav på erstatning og godtgørelse i tilfælde af skadelidtes død falder i arv til skadelidtes arvinger⁴.

Hvis skadelidte dør, inden et krav på f.eks. godtgørelse for varigt mén eller erstatning for erhvervsevnetab er anerkendt eller fastslået ved dom eller af Erstatningsnævnet, kan der dog efter omstændighederne ske nedsættelse af erstatningen eller godtgørelsen under henvisning til skadelidtes korte levetid. Der sker normalt ikke nedsættelse af erstatningen ved dødsfald senere end ca. 3 år efter tilskadekomsten, jf. herved U 2005.2390 H.

⁴ Erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, indeholdt tidligere en bestemmelse, hvorefter krav om godtgørelse for personskade først faldt i arv, når det var anerkendt eller gjort gældende ved sagsanlæg eller under en straffesag ved kravets fremsættelse i retten eller i et anklageskrift eller en stævning, der var indleveret til retten. Denne bestemmelse er imidlertid ophævet med virkning fra den 23. januar 2003. Sådanne godtgørelseskrav falder således nu som udgangspunkt i arv fra samme tidspunkt som krav på erstatning for økonomisk skade i anledning af personskade, dvs. uanset om skadelidte har gjort kravet gældende inden sin død.

7.16 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26, STK. 1 OG 2 - TORTGODTGØRELSE

7.16.1 Frihedsberøvelser

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort.

Nævnet har i 2007 tilkendt erstatning til et offer for menneskehandel:

N.j.nr. 07-520-07943 Ansøger, der var nigeriansk statsborger, var som en af flere kvinder kommet til Danmark for at arbejde som prostitueret og boede hos og arbejdede i den forbindelse for en kvinde (T). Retten fandt, at T havde deltaget i planlægningen af transporten af nigerianske kvinder til Danmark. T blev ligeledes dømt for have huset kvinderne og mod vederlag at have sørget for, at kvinderne som prostituerede tjente penge til betaling af den gæld, der var opstået i forbindelse med transporten til Danmark, samt for at der blev videresendt penge, som hidrørte fra kvindernes prostitution, til uidentificerede medgerningsmænd i udlandet. T blev dømt for menneskehandel efter straffelovens § 262 a, samt for overtrædelse af straffelovens § 228, stk. 1, nr. 2 og 3. T blev idømt 2 års fængsel, og retten lagde ved strafudmålingen vægt på, at T var et led i en større organisation, hvor handel med kvinder var sat i system, og hvor kvinderne blot blev betragtet som en vare, man handlede med. Retten tilkendte ansøger en tortgodtgørelse på 40.000 kr., idet retten fandt, at der forelå en retsstridig krænkelse af hendes person og frihed, herunder hendes selvbestemmelsesret. Der var tale om et retskrav, jf. ovenfor under afsnit 7.6 om offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, hvorfor nævnet ikke havde anledning til selvstændigt at tage stilling til godtgørelsens størrelse.

7.16.2 Forbrydelser mod kønssædeligheden mv.

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, skal det ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 (forbrydelser i familieforhold) eller 24 (forbrydelser mod kønssædeligheden). Bestemmelsen blev indsat i erstatningsansvarsloven ved lov nr. 463 af 7. juni 2001. Lovændringen tog bl.a. sigte på at fordoble det hidtidige godtgørelsesniveau i sædelighedssager, således at udgangspunktet ved udmåling af godtgørelse for tort ved fuldbyrdet voldtægt er 60-70.000 kr. og omkring det halve ved forsøg på voldtægt.

Godtgørelsen i de enkelte sager fastsættes ud fra en vurdering af de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Nævnet lægger i den forbindelse blandt andet vægt på karakteren af de seksuelle krænkelse, den anvendte tvang eller vold, varigheden af forbrydelsen, hvor forbrydelsen er sket, om der har medvirket en eller flere gerningsmænd og, hvis der er tale om forsøg, hvor fremskredent forsøget har været.

N.j.nr. 07-520-06049 Nævnet lagde ud fra en 7-årig drengs detaljerede forklaring til grund, at en 13-årig dreng havde gennemført et fuldbyrdet analt samleje med ham. Skadevolder havde bedt ansøger om at tage buk-

serne af, hvorefter skadevolder gennemførte samlejet. Ansøger havde forklaret, at han havde været bange og ikke havde haft lyst til at være med til det, som skadevolder havde bedt ham om. Det kunne ikke lægges til grund, at skadevolder havde truet ansøger eller været voldelig overfor ansøger, ligesom det ikke kunne lægges til grund, at ansøger havde forsøgt at sætte sig til modværge, hvilket dog måtte tilskrives ansøgers unge alder. Ansøger havde overfor nævnet fremsat krav om 60.000 kr. i godtgørelse for tort. Nævnet fastsatte godtgørelsen til 50.000 kr. Nævnet lagde på den ene side vægt på, at samlejet blev fuldbyrdet og til den betydelige aldersforskel mellem skadevolder og ansøger, og på den anden side, at der var tale om en enkeltstående episode – der ikke kunne betegnes som voldtægt – begået af en mindreårig person.

Sagen omtales også under afsnit 7.4 om dækning fra skadevolder eller skadevolders forsikringsselskab.

N.j.nr. 07-520-06114 En 92-årig mand blev sigtet for anden kønslig omgængelse end samleje i forhold til en pige på 7 år. Han erkendte, at han havde fået pigen til at berøre sit lem. Han kunne ikke huske, om han havde bedt pigen om at tage tøjet af, eller om han havde "pillet" hende i skeden, men ville ikke udelukke, at det var sket. Manden døde, inden der var taget endelig stilling til, om der skulle rejses tiltale. Sagen blev herefter sluttet af anklagemyndigheden. Bistandsadvokaten ansøgte Erstatningsnævnet om 5.000 – 10.000 kr. i godtgørelse for tort. Uanset advokatens påstand tilkendte nævnet under hensyn til de helt særlige omstændigheder 25.000 kr. i godtgørelse og lagde ved afgørelsen vægt på, at der efter pigens og sigtedes forklaring i hvert fald var tale om blufærdighedskrænkelser, der grænsede til anden kønslig omgængelse, jf. straffelovens § 224, jf. § 222, stk. 2.

I **n.j.nr. 07-520-07605** var godtgørelsens størrelse et retskrav, idet skadevolder havde erkendt erstatningspligten, men bestridt beløbets størrelse. Nævnet tog derfor ikke selvstændig stilling til godtgørelsens størrelse, jf. offererstatningslovens § 11 a, stk. 1. Skadevolder tilstod, at han i perioden 1994 til 2006 flere gange om ugen havde haft anden kønslig omgang end samleje med sin datter, født i 1987, idet han formåede hende til at onanere sig til sædafgang. Han befølte hende i skridtet og førte en finger op i hendes skede og slikkede hende i skridtet, ligesom han formåede hende til at sutte på sit lem. Endvidere tilstod han at have haft samleje med hende i 2000. Han blev idømt 4 års fængsel. Retten lagde vægt på, at forholdene var foregået over en 12-årig periode, at det samlede antal af overgreb derfor havde været af en ganske betydelig størrelse, og at ansøger var ganske ung, da disse begyndte. Det kunne derfor ikke tillægges særlig betydning, at ansøger ikke var direkte tvunget ind i disse, men alene "formået" hertil. Retten tilkendte ansøger 150.000 kr., idet det blev lagt til grund, at ansøger som følge af overgrebene ikke havde haft et normalt liv gennem stort set hele sin opvækst, hvor hun i realiteten blev frataget sin barn- og ungdom, hvorfor den godtgørelse, der tilkom hende, skulle fastsættes i overkanten af det sædvanlige niveau. Der blev tillige lagt vægt på de grunde, der var anført om strafudmålingen.

I andre sædelighedssager end voldtægt og forsøg på voldtægt fastsættes godtgørelsen mere skønsmæssigt, men under hensyn til de samme momenter, der er anført ovenfor:

I **n.j.nr. 07-520-06973** var ansøger en 21-årig norsk pige på ferie i Danmark. Efter en tur i byen tog hun hjem alene. Hun var beruset og lagde sig til at sove. Hun blev vækket af sin søvn, da hun mærkede en mand, der lå hen over hende. Hun mærkede, at hendes trusser var trukket til side, at han havde sit erigerede lem oppe i hende og gjorde samlejebevægelser. Hun blev nu mere vågen og fik skubbet pågældende væk med arme og ben, hvorefter skadevolder forsvandt. Gerningsmanden blev ikke fundet. Nævnet fandt, at der ikke var tale om overtrædelse af straffelovens § 216 om voldtægt, idet gerningsmanden ikke brugte vold eller trusler om vold for at opnå samleje, og idet skadevolder forsvandt, da ansøger skubbede til ham. Nævnet tilkendte i overensstemmelse med praksis ansøger en tortgodtgørelse på 40.000 kr., da forholdet ansås for at være en overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 2, om tilsnigelse til at skaffe sig samleje med en person, der befinder sig i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

I **n.j.nr. 07-520-07013** blev skadevolder dømt for overtrædelse af straffelovens § 224, jf. § 218, stk. 2, ved den 18. november 2006 at have skaffet sig anden kønslig omgængelse end samleje med ansøger, der lå og sov i sin seng, idet han gnubbede sit halverigerede lem mod hendes bagdel og fik sædafgang. Skadevolder blev idømt en betinget straf henset til sagens særegne karakter. Skadevolder, som erkendte sig skyldig, forklarede i retten, at han havde kendt ansøger i nogle år, og at de havde boet sammen som venner. De havde været i byen, og da de kom hjem til hendes bopæl, lagde de sig i samme seng under samme dyne. Han forklarede videre, at han ikke ville være i stand til at gennemføre et samleje, som han i øvrigt heller ikke forsøgte. Han regnede med, at hun sov, og han ville ikke have gjort det, hvis hun var vågen. Nævnet tilkendte ansøger 10.000 kr. i tortgodtgørelse, idet skadevolders forklaring blev lagt til grund, og hvorved der således blev lagt vægt på sagens særegne karakter.

7.17 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26, STK. 3, – KRÆNKELSESgODTGØRELSE

Bestemmelsen om krænkelsesgodtgørelse findes i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3. Efter denne bestemmelse skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, i tilfælde, hvor der ikke er lidt tort, jf. § 26, stk. 1, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særligt groft angreb mod en andens person eller frihed. Krænkelsesgodtgørelse ydes således i de grænsetilfælde, hvor forbrydelsen ikke direkte har været egnet til at krænke offerets selv- og æresfølelse, og hvor der derfor ikke ydes godtgørelse for tort, men hvor forbrydelsen desuagtet er af en sådan karakter, at den generelt set

er egnet til at skabe meget betydelig angst og længerevarende psykiske belastninger for offeret.

Kravet om forholdets grovhed kræver lidt forenklet, at forholdet er sket ved et *forsætligt særligt groft angreb*, der har medført eller været egnet til at medføre *alvorlig utryghed og angst hos offeret*. Ved vold er det en forudsætning, at *der er anvendt våben*, eller at der har været tale om vold *gennem længere tid*. Kravet om forbrydelsens grovhed indebærer endvidere, at forholdet også ved strafudmålingen skal betragtes som værende af grovere karakter. Det er således tillige en forudsætning, at forbrydelsen skal kunne medføre fængsel i 1 år eller derover.

Det vil normalt også være en forudsætning, at volden har medført alvorlige skader.

Nævnet har i 2007 overvejet kravene til "alvorlig skade" og har truffet beslutning om, at alvorlig skade som udgangspunkt skal forstås som skader, der har medført egentlig varig mén, der kan fastsættes til en méngrad på mindst 5 %, eller en sygeperiode på 3 måneder eller derover.

En kortere sygeperiode end 3 måneder vil derfor som udgangspunkt ikke kunne udløse krænkelsesgodtgørelse. Konkrete omstændigheder kan dog tale for at fravige udgangspunktet:

Det taler *for* at tilkende krænkelsesgodtgørelse til en skadelidt, der ikke har været sygemeldt i 3 måneder, hvis det af sagens akter fremgår, at det normalt må forventes at tage 3 måneder eller mere at blive rask som følge af de skader, skadelidte pådrog sig, dvs. hvis den korte sygeperiode klart kan tilskrives skadelidtes stærke helbred. Herudover taler det ligeledes *for*, hvis skadelidte har pådraget sig varigt mén, der dog ikke har givet anledning til, at Arbejdsskadestyrelsen har fastsat en méngrad på 5 % eller derover.

Det taler *imod* at tilkende krænkelsesgodtgørelse til en skadelidt, der har haft en meget lang sygeperiode, når det må være åbenbart, at den lange sygeperiode kan tilskrives skadelidtes skrøbelige helbred, herunder f.eks. at skadelidte er uden for arbejdsmarkedet.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at niveauet for krænkelsesgodtgørelsens størrelse som udgangspunkt er 10.000 kr.

Fra retspraksis ligger niveauet fra 10.000 kr. til 25.000 kr. i følgende trykte og utrykte domme: Ugeskrift for Retsvæsen (UfR) 2007.1643V (10.000 kr.), UfR 2007.1097H (Vestre Landsrets dom: 10.000 kr.), UfR 2006.2109/2H (Vestre Landsrets dom: 25.000 kr.), UfR 2006.3163H (Vestre Landsrets dom: 10.000 kr.), UfR 2004.2046H (Vestre Landsrets dom: 25.000 kr.), UfR 2003.2085H (20.000 kr.), UfR 2002.1991H (15.000 kr.), UfR 2002.1847H (25.000 kr.), UfR 2001.2478H (20.000 kr.), UfR 2001.1827H (25.000 kr.), Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling (FED) 2004.683Ø (10.000 kr.), FED 2004.464Ø (15.000 kr.), FED 2004.1445Ø (10.000 kr.)

På baggrund af bl.a. disse domme har nævnet i 2007 vedtaget følgende vejledende retningslinjer for krænkelsesgodtgørelsens størrelse:

Har gerningsmanden fået en straf på mellem 1 og indtil 6 års fængsel, eller må det forventes, at det pågældende forhold ville medføre en straf på mellem 1 og indtil 6 års fængsel, vil godtgørelsen som udgangspunkt ligge i størrelsesordenen 10.000 kr. Godtgørelsen kan dog fastsættes til 15.000 kr., hvis forholdets grovhed og udmålingen af straffens længde (eller den forventede udmåling af straffens længde) tilsiger det.

Kan straffen sættes til mellem 6 og 8 år, vil godtgørelsen som udgangspunkt ligge i størrelsesordenen 20.000 kr.

Kan straffen sættes til mere end 8 år, vil godtgørelsen som udgangspunkt ligge i størrelsesordenen 25.000 kr.

Som eksempler på nævnets praksis om tilkendelse af krænkelsesgodtgørelse kan nævnes:

N.j.nr. 06-520-01310/01311 Et ægtepar sad i deres stue, da der lød et brag. Et øjeblik efter stod der 3 hætteklædte mænd, som beordrede ægteparret ned på gulvet. Det blev råbt, at det var et røveri. Kort efter blev manden bagbundet med gaffatape rundt om hænder og fødder og fik ligeledes tape for munden. Røverne forlangte guld, penge, smykker og våben. Hustruen fik en kniv for struben og ægtefællen en pistol for tindingen. Hustruen blev herefter beordret ovenpå, hvor hun fandt sin taske og gav røverne sine kontanter, ligesom hun blev beordret til at udlevere smykker, frimærkesamling samt en møntsamling. Mens hustruen var i soveværelset, hørte hun et råb fra stuen. Den ene af de to røvere forlod soveværelset og løb nedenunder. Det viste sig senere, at ægtefællen havde fået fravristet den ene røver pistolen og efterfølgende var blevet sparket i ryggen af den tilløbende røver. Hustruen blev herefter beordret nedenunder igen. Hun blev sat i en læderstol ved siden af ægtefællen, og de blev begge bundet fast til stolene med gaffatape. Alle gardiner blev rullet for. Der blev skåret hul i gaffatapen, så der kunne sættes et sugerør ind, og de fik serveret vand. 2 af røverne tog af sted med rovet, og den tredje blev der med pistolen et kvarters tid. Gerningsmændene blev ikke fundet. Begge ægtefæller fik varige mén af hændelsen, begge vurderet til 20 pct. af Arbejdsskadestyrelsen. Erstatningsnævnet tilkendte ægteparret hver 10.000 kr. i krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3.

N.j.nr. 06-520-05142 Ansøger blev overfaldet af ukendte gerningsmænd i sit hjem, hvor den ene af gerningsmændene slog løs på ansøger med et metalbaseballbat, så ansøger blandt andet fik brud på det ene ben. Ansøger blev derefter af gerningsmændene tvunget ud i sin mors bil, hvor de kørte rundt i ca. 45 minutter, før gerningsmændene stoppede bilen og forsvandt. Ansøger var efterfølgende sygemeldt i lidt over 7 måneder. Nævnet tilkendte ansøger 10.000 kr. i krænkelsesgodtgørelse, da forholdet måtte siges at have været egnet til at skabe betydelig frygt og bekymring, og ansøger havde været sygemeldt i en længere periode. Det fandtes ligeledes sandsynligt, at der, hvis gerningsmændene var blevet fundet, ville være blevet udmålt en ubetinget fængselsstraf på 1 år eller

mere. Ansøgers uddannelsesperiode var desuden blevet forlænget med 7 måneder som følge af overfaldet, se om tilkendelse af erstatning for forlængelse af uddannelse punkt 7.9.2.

N.j.nr. 07-520-07669 Ansøger var af skadevolder dels blevet slået i ansigtet flere gange, dels blevet truet med at blive slået ihjel, og til sidst blevet skubbet ud på kørebanen, hvor hun blev ramt af en lastbil, hvorved hun pådrog sig alvorlig skade på særligt venstre fod. Ansøger fremsatte overfor nævnet krav om godtgørelse for svie og smerte, erstatning for ødelagt beklædning og krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, på 20.000 kr. Ansøgers advokat havde i retten nedlagt påstand om godtgørelse for svie og smerte og erstatning for ødelagt beklædning. Advokaten havde ikke udtrykkeligt nedlagt påstand om krænkelsesgodtgørelse, ligesom han ikke havde taget et specifikt forbehold herfor, men havde derimod taget et generelt formuleret forbehold for yderligere erstatning. Nævnet henviste kravet vedrørende svie og smerte samt ødelagt beklædning til lastbilens ansvarsforsikringsselskab, jf. færdselslovens § 101, jf. § 105 og § 108, jf. offererstatningslovens § 7, stk. 1, men tilkendte ansøger 10.000 kr. i krænkelsesgodtgørelse. Det bemærkes, at nævnet anså kravet om krænkelsesgodtgørelse for omfattet af det i retten generelt formulerede forbehold for yderligere erstatning.

I **n.j.nr. 07-520-04746** fandt nævnet, at skadelidte på grund af sygeperiodens længde ikke var berettiget til krænkelsesgodtgørelse:

Ansøger var blevet stukket med en kniv i brystet og i benet. Ansøger var oprindeligt syg 1-2 uger efter tilskadekomsten, men der opstod komplikationer på grund af et stort blodtab i ansøgers ben, hvorfor sygeperioden blev noget længere. Nævnet overvejede derfor, hvorvidt ansøger skulle tilkendes krænkelsesgodtgørelse. Nævnet modtog herefter en lægeerklæring, der oplyste, at ansøger havde været sygemeldt i 2 måneder. Nævnet fandt ikke grundlag for at tilkende krænkelsesgodtgørelse, da der ikke var oplysninger i sagen, der gav grundlag for at statuere, at volden havde medført alvorlige skader, bl.a. fordi sygeperioden kun var på 2 måneder.

Det samme blev resultatet i **n.j.nr. 07-520-06218**:

Skadevolderne blev hver idømt 1 år og 3 måneders fængsel for røveri ved at have truet ansøger på hans bopæl med en pistol og ved greb om ansøgers hals tvunget ham til at udlevere kontanter. Ansøger havde været sygemeldt i 2 måneder og modtaget psykologbehandling som følge af episoden. Han havde fået tilkendt op til 10 psykologbehandlinger og havde sluttet behandlingen efter 8 gange. Nævnet fandt ikke, at forholdet havde medført sådanne alvorlige skader, at betingelserne for at tilkende krænkelsesgodtgørelse i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, var opfyldt.

I **n.j.nr. 07-520-06163** fandt nævnet, at skadelidte ikke var berettiget til krænkelsesgodtgørelse, blandt andet fordi skadevolder ikke blev idømt mindst 1 års fængsel:

Ansøger, en 38-årig kvinde, blev af sin samlever udsat for skud med en pistol, der på tæt hold ramte hendes venstre kind, hvorved hun blev påført betydelig legemsskade, idet projektilet gik gennem ansøgers hoved med bl.a. knusning af den bagerste øverste del af højre underkæbe med flere operative indgreb på ansigtsskelettet til følge. Skadevolder blev i byretten idømt fængsel i 10 måneder for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, ved af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde at forvolde nærliggende fare for nogens liv eller førlighed, samt for uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249. Nævnet fandt, at forholdet ikke indebar et forsætligt særligt groft "angreb" mod ansøger som omhandlet i forarbejderne til erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, hvorfor der ikke var grundlag for at tilkende krænkelsgodtgørelse. Nævnet bemærkede i øvrigt, at det af forarbejderne til erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, fremgår, at forbrydelsens grovhed skal afspejles i strafudmålingen, således at der som udgangspunkt for tilkendelse af krænkelsgodtgørelse stilles krav om, at forbrydelsen har medført en fængselsstraf på omkring 1 år eller mere.

Nævnet fandt i **n.j.nr. 06-520-04276** grundlag for at fravige niveauet på 10.000 kr. i krænkelsgodtgørelse:

Skadevolder havde forsøgt at dræbe sin tidligere hustru, idet han på kort afstand med en armbrøst skød en pil mod hendes overkrop, hvorved hun blev ramt i det ene bryst og ved at slå hende flere gange i hovedet med armbrøsten. Skadevolder blev idømt psykiatrisk behandling på ubestemt tid. Ansøger blev som følge af overfaldet opereret to gange, havde nedsat bevægelighed i venstre skulder og smerter, var sygemeldt i 79 dage og gik i langvarig behandling hos fysioterapeut og hos psykolog. Nævnet anmodede Arbejdsskadestyrelsen om en udtalelse om ansøgerens varige mén og erhvervsevnetab – en afgørelse herom foreligger endnu ikke. Nævnet tilkendte krænkelsgodtgørelse i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, på 20.000 kr., henset til handlingens grovhed, herunder at der var tale om et voldsomt drabsforsøg.

I **n.j.nr. 06-520-05701** var størrelsen af godtgørelsesbeløbet et retskrav:

Ansøger blev overfaldet med et knivstik. Hun blev reddet, fordi hun kom under hurtig lægebehandling, men hun – der var gravid i 26. uge – mistede sit ufødte barn, der efter forløsning ved kejsersnit afgik ved døden. Retten fandt, at godtgørelsen efter angrebets farlighed og alvorlige konsekvenser, herunder at ansøger mistede sit ufødte barn, ekstraordinært kunne fastsættes til 20.000 kr. Se endvidere samme sag omtalt under punkt 7.18 om erstatningsansvarslovens § 26 a.

Endelig kan nævnes **n.j.nr. 07-520-06237**, hvor nævnet på grund af de særlige omstændigheder fandt grundlag for at tilkende krænkelsgodtgørelse, selv om betingelsen om, at der enten skal være anvendt våben, eller at volden har stået på i længere tid, ikke var opfyldt:

Skadevolder blev idømt 1 år og 3 måneders fængsel for at have slået ansøger, skadevolders søn, der på skadestidspunktet var 3 ½ måned gammel. Ansøger fik i den forbindelse kraniebrud og indre blødninger og var sygemeldt i 2 måneder. Det var grundet ansøgers alder uvist, om der ville vise sig varige mén. Uanset at betingelsen om, at der enten skal være anvendt et våben, eller at volden har stået på i længere tid, ikke var opfyldt, tilkendte nævnet en godtgørelse på 10.000 kr. Nævnet lagde ved sin afgørelse vægt på de særlige omstændigheder ved sagen, herunder navnlig karakteren af den udøvede vold, ansøgers skader samt ansøgers alder på skadestidspunktet.

7.18 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26 A – GODTGØRELSE TIL EFTERLADTE

Bestemmelsen, der er gældende for skader sket den 23. januar 2003 og senere, er nærmere omtalt i årsberetningerne for 2003, afsnit 7.13 og 2004, afsnit 7.14.

Godtgørelse til efterladte ved dødsfald i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a kommer kun på tale ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Bestemmelsen vil derfor typisk finde anvendelse i tilfælde, hvor dødsfaldet er forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237 (manddrab), § 246 (grov vold med døden til følge) eller eventuelt § 252 (forsætlig fareforvoldelse).

Er dødsfaldet forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237, er udgangspunktet, at der skal betales godtgørelse. Er døden derimod forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 246 eller § 252, afhænger det af en konkret vurdering af karakteren af tiltaltes handling og den lidelse eller krænkelse, som derved er påført de efterlevende, om der skal betales godtgørelse. Der kan i den forbindelse lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal eller krænkende måde, om afdøde har været udsat for omfattende vold eller seksuelle krænkelser inden døden, eller om døden er forvoldt på en særlig pinefuld måde. Det kan også indgå i vurderingen, hvor "tæt" de efterladte har været på begivenhederne. Har et barn f.eks. været til stede i forbindelse med drabet på en af sine forældre, kan dette i sig selv tale for tilkendelse af godtgørelse eller en forhøjelse af denne.

N.j.nr. 07-520-07042/7043 Tiltalte blev i Vestre Landsret dømt for overtrædelse af straffelovens § 246, jf. § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1, for med stump vold mod hoved og krop at have tilføjet moderen til de to ansøgere blandt andet svære kvæstelser i brystkassen og bugen, som medførte, at hun afgik ved døden. Angrebet stod på i en time. De to ansøgere, som var 8 og 14 år på hændelsestidspunktet, søgte hver om godtgørelse til efterladte på 85.000 kr. Nævnet tilkendte godtgørelse i overensstemmelse hermed. Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på den voldsomme måde, moderen var afgået ved døden på, samt at der var tale om to mindreårige børn, der var blevet påført stor lidelse. Børnene havde dog ikke været til stede ved volden.

Udgangspunktet for godtgørelsens størrelse ved forsætligt drab er 100.000 kr. I **n.j.nr. 06-520-05701**, som fraveg udgangspunktet, var størrelsen af godtgørelsesbeløbet et retskrav:

Ansøgers samlever blev dræbt af knivstik i en beboelsesopgang. Ansøger blev også selv overfaldet med knivstik, men overlevede på grund af hurtig lægebehandling. Retten fandt efter karakteren af den skadegørende handling og det forhold, at den fandt sted ved afdødes og ansøgers bopæl, hvilket medførte, at ansøger kom til at overvære en del af handlingen, at godtgørelsen skulle fastsættes til 120.000 kr. Retten fandt ikke, at der var grundlag for at tillægge ansøger yderligere efterladtegodtgørelse for at have mistet sit ufødte barn, jf. ovenfor under afsnit 7.17 om krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3.

Ansøger fik på baggrund af overfaldet tilkendt erstatning for helbredelsesudgifter efter § 1 i erstatningsansvarsloven, forsørgertabserstatning efter lovens § 13, overgangsbeløb efter lovens § 14a, godtgørelse for svie og smerte, jf. lovens § 3, krænkelsesgodtgørelse efter § 26, stk. 3 og efterladtegodtgørelse efter § 26 a.

I **n.j.nr. 06-520-05884/05885** søgte en 12-årig dreng og hans søster på 13 år om 125.000 kr. i godtgørelse til efterladte som følge af, at deres far havde slået deres mor ihjel med en kniv. I Østre Landsret bestred faderen ikke kravet. Landsretten tilkendte begge 125.000 kr. i godtgørelse. Efter som faderen ikke havde bestridt kravet, var der ikke tale om et retskrav, jf. offererstatningslovens § 11 a, stk. 2. Nævnet tilkendte herefter drengen 115.000 kr. og pigen 100.000 kr. i godtgørelse. Nævnet lagde vægt på, at drengen befandt sig i samme rum (køkkenet), da faderen stak en kniv mod moderen. Herefter løb drengen ud af huset for at hente hjælp hos naboen. Han så, at moderen løb ud af køkkenet. Da han kom tilbage, lå moderen stille i græsset i haven. Han løb hen til moderen, bukkede sig ned og fortalte, at han elskede hende. Han overværede herefter, at en nabo og ambulancefolk forgæves forsøgte at yde moderen førstehjælp. Nævnet vurderede, at der var tale om et tilfælde, hvor lovens udgangspunkt på 100.000 kr. måtte fraviges. Ved tilkendelse af 100.000 kr. i godtgørelse til pigen lagde nævnet vægt på, at hun var i bad, da drabet skete, og at hun – i modsætning til sin bror – ikke overværede drabet direkte eller indirekte. Nævnet vurderede derfor, at der ikke var grundlag for at fravige lovens udgangspunkt. Der henvises i øvrigt til en lignende sag omtalt i Erstatningsnævnets Årsberetning 2003, side 31.

Ved dødsfald som følge af grov uagtsomhed kan godtgørelsen fastsættes til et mindre beløb, idet det dog i lovens forarbejder forudsættes, at der ikke tilkendes helt bagatelagtige beløb.

Godtgørelsen kan udbetales til personer, der stod afdøde særlig nær. Det vil som udgangspunkt sige afdødes efterladte ægtefælle eller samlever, mindreårige børn og, hvis afdøde var mindreårig, afdødes forældre. Ved mindreårige børn vil det som udgangspunkt være uden betydning, om barnet rent faktisk boede sammen med afdøde, og om barnet selv er i stand til at forstå de særlige omstændigheder omkring dødsfal-

det, der begrundes godtgørelsen. Hjemmeboende voksne børn vil som udgangspunkt også være omfattet af bestemmelsen.

N.j.nr. 06-520-05550 Ansøgers mor og søster blev dræbt. Skadevolder, formodentligt moderens samlever, havde skudt både moderen og søsteren og herefter sat ild til huset, hvorefter han begik selvmord. Ansøger, der var 19 år, var fraflyttet hjemmet ca. 8 måneder forud for gerningstidspunktet, og søgte nu om i alt 200.000 kr. i godtgørelse i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a. Ansøgers advokat anførte, at ansøger stort set havde daglig kontakt med sin mor og sin søster og ofte var hjemme, idet hun fortsat havde et værelse stående i sit barndomshjem. Nævnet gav afslag og lagde ved sin afgørelse vægt på forarbejderne til bestemmelsen, hvoraf det fremgår, at bestemmelsen ikke er tænkt anvendt mellem et myndigt barn, der er fraflyttet den fælles bopæl, og dette barns mor eller søster, medmindre de pågældende kan antages at have bevaret en helt særlig tilknytning eller et særligt forhold. Nævnet fandt ikke, at ansøgers forhold til sin moder og sin søster havde adskilt sig fra en normal tilknytning mellem nærtstående familiemedlemmer i en sådan grad, at ansøger var berettiget til godtgørelse efter § 26 a.

Efter omstændighederne er også andre end ægtefælle, samlever, børn eller forældre omfattet af bestemmelsen i § 26 a. Dette forudsætter dog, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en søskende, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med afdøde.

7.18 FORÆLDELSE

Efter fristreglen i offererstatningslovens § 13 kan nævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde. Der henvises herved nærmere til afsnit 7.7 ovenfor. Ved siden af denne fristregel gælder endvidere de almindelige forældelsesretlige regler, jf. herved nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.15. I 2007 gjaldt således forældelsesloven af 1908 (1908-loven), hvorefter erstatningsansvar for personskade som udgangspunkt forældes efter 5 år (§ 1, nr. 5), og den almindelige 20-årige forældelse i Danske Lov 5-14-4.

Den 20-årige forældelse finder kun anvendelse, hvis skaden er bevirket ved en forbrydelse, for hvilken der under offentlig straffesag pålægges straf. Da nævnet behandler både sager, hvor gerningsmanden aldrig er fundet, og der derfor ikke er ført nogen straffesag, og sager, hvor der foreligger dom, afhænger det således af den konkrete sag, hvilken forældelsesfrist, der finder anvendelse.

Nævnet anvendte i **n.j.nr. 06-520-05560** hjemlen i offererstatningslovens § 13 til at afslå at behandle en ansøgning:

Ansøger blev den 11-11-1983 udsat for et voldeligt overfald med alvorlige skader i ansigtet til følge. Skadevolderne blev dømt i byretten den 09-01-1984. Ansøger var under straffesagen bistået af en advokat. Der blev ikke under straffesagen nedlagt påstand om eller taget forbehold for erstatning.

Den 10-12-1996 anlagde ansøger erstatningssag i byretten mod to af skadevolderne. Den 10-03-2000 blev der anlagt erstatningssag mod den tredje skadevolder. Byretten frifandt den 11-10-2000 de sagsøgte med henvisning til, at ansøger havde udvist retsfortabende passivitet. Dommen blev anket til Østre Landsret, som den 18-10-2001 stadfæstede dommen. Landsrettens mindretal var imidlertid ikke af den opfattelse, at ansøger havde fortabt retten til erstatning ved passivitet.

Ved Højesterets dom af 21-08-2003, jf. UfR 2003.2372H, blev skadevolderne dømt til at betale 227.500 kr. i erstatning til ansøger. Højesteret henviste til, at skadevolderne blev bekendt med ansøgerens skader under straffesagen, og at de derfor måtte være klar over, at der kunne eksistere et erstatningskrav. Højesteret fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at skadevolderne havde haft et berettiget forventning om, at erstatningskravet ikke ville blive gjort gældende. Kravet fandtes endvidere ikke bortfaldet som følge af passivitet eller forældelse.

Erstatningen blev forsøgt inddrevet i november 2004. Den 22-11-2006 modtog Erstatningsnævnet ansøgning om erstatningen, idet ansøger nu havde fået ny advokat.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at der var forløbet henholdsvis 23 år og 22 år siden lovovertrædelsen og tidspunktet for endelig dom i straffesagen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at der var forløbet 3 ½ år siden Højesterets endelige dom i erstatningssagen. Selv hvis fristen i § 13 skulle regnes fra den endelige dom i den civile erstatningssag, var 2 årsfristen overskredet væsentligt.

Endelig bemærkede nævnet, at det efter offererstatningslovens § 10 yderligere er en betingelse for, at nævnet kan betale erstatning, at skadelidte under en eventuel straffesag nedlægger påstand om erstatning, hvilket ikke var sket.

1908-lovens 5-årige forældelsesfrist gælder i medfør af lovens § 2 som udgangspunkt fra det tidspunkt, hvor fordringen af fordringshaveren kan kræves betalt – det vil for erstatningskrav uden for kontrakt normalt sige ved skadens indtræden.

Hvis skadelidte som følge af "utilregnelig uvidenhed om sit krav" har været ude af stand til at gøre kravet gældende, regnes forældelsesfristen imidlertid først fra det tidspunkt, hvor skadelidte blev i stand til at kræve sit krav betalt, jf. herved 1908-lovens § 3.

Den 01-01-2008 trådte en ny forældelseslov i kraft, lov nr. 522 af 6. juni 2007, og de ovennævnte generelle forældelseslove er ophævet. Som udgangspunkt er alle fordrin-

ger omfattet af den nye forældelseslovs hovedregel om forældelse 3 år efter faldstidspunktet, medmindre andet følger af andre love, f.eks. offererstatningsloven, som anvender den 2-årige forældelse.

Der gælder følgende overgangsregler: For fordringer stiftet før den 01-01-2008, som ikke allerede er forældede, gælder nogle særlige overgangsregler, der bevirker, at de gamle forældelseslove også vil have betydning efter den 01-01-2008. Hvis en fordring efter både de nye og gamle regler forældes inden skæringsdatoen den 01-01-2011, gælder den seneste af de to forældelsesdage. Hvis de nye regler bevirker forældelse senere end skæringsdatoen, gælder forældelse efter de nye regler. Hvis ikke de nye, men de gamle regler bevirker forældelse efter skæringsdatoen, er det skæringsdatoen den 01-01-2011, der er forældelsesdagen.

København, den 9. maj 2008

M. Lerche

Bilag 1

Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2007-2005:

	2007	2006	2005
Strfl. §§ 119-121	82	111	145
Strfl. § 123	13	14	16
Strfl. § 210	26	17	7
Strfl. §§ 216-217	88	96	110
Strfl. § 218-221	11	8	16
Strfl. §§ 222-223 a	61	105	103
Strfl. § 224	60	62	45
Strfl. § 232	60	91	100
Strfl. § 237	43	67	43
Strfl. § 241	2	6	1
Strfl. § 244	1.500	1790	1786
Strfl. § 245	515	602	615 (inkl. § 246)
Strfl. § 246	17	17	
Strfl. § 249	6	3	5
Strfl. § 252	26	18	22
Strfl. §§ 260-261	12	18	22
Strfl. § 266	17	13	
Strfl. § 276, § 291, § 293	19	26	11
Strfl. § 279		2	
Strfl. § 281	3	3	
Strfl. § 288	235	255	298
Strfl. I øvrigt	1	20	43
Andet	18	25	13
I alt	2.815 ⁵	3369	3430

⁵ Der er i 2007 indkommet 3.114 nye erstatningssager. Det er på 2.815 af disse sager registreret, hvilken straffelovsovertrædelse sagen vedrører. At der ikke er registreret en straffelovsovertrædelse på alle 3.114 nye sager skyldes bl.a., at det i nogle tilfælde ikke er muligt på modtagelsestidspunktet at afgøre, hvilken straffelovsovertrædelse er-

Bilag 2

Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2007-2005 fordelt på erstatningsposter:

	2007	2006	2005
Svie og smerte	11.880.352	13.575.800	10.062.243
Helbredelsesudgifter	656.249	657.536	637.602
Tandbehandling	1.741.954	1.279.247	1.390.148
Personlige ejendele	561.877	951.704	555.087
Mistede kontanter	24.185	63.558	23.984
Tingsskade	127.877	36.875	11.864 ⁶
Forlængelse af uddannelse/tab af skoleår	65.930	146.500	925
Transportudgifter	142.191	182.899	109.502
Tabt arbejdsfortjeneste	8.523.518	7.019.139	7.312.030
Begravelsesudgifter	319.505	163.447	72.403
Overgangsbeløb	869.000	731.500	35.000
Tort	9.474.000	11.304.500	10.633.129
Krænkelsergodtgørelse	764.667	1.020.000	881.333
Godtgørelse til efterladte	2.813.616	3.066.260	1.175.000
Lægeerklæring, betalt af ansøger/advokat	113.458	170.990	180.773
Varigt mén	23.465.270	13.801.143	15.751.842
Erhvervsevnetabserstatning	43.682.897	34.147.505	28.746.887 ⁷
Varige helbredelsesudgifter	36.892	86.488	81.975
Tab af forsørger, ægtefælle	5.862.030	3.793.715	1.139.638
Tab af forsørger, børn	3.443.486	2.698.597 ⁸	1.340.296
Advokatudgifter	1.773.242	1.423.356	1.004.260
Andet	179.721	272.400	543.313
I alt	116.521.917	96.593.159	81.689.234

Administrative udgifter i 2007-2005:

	2007	2006	2005
Gebyr til Arbejdsskadestyrelsen	706.550	602.500	601.900
Tandlægekonsulent	57.881	37.705	33.332

statningssagen vedrører. Det gælder navnlig ansøgninger, der ved en fejl er sendt direkte til Erstatningsnævnet, og ikke – i overensstemmelse med nævnets forretningsorden – gennem politiet, og hvor nævnet derfor ikke på ansøgningstidspunktet har modtaget de relevante akter fra straffesagen.

⁶ Tingskade er ved en fejl faldet ud af skemaet i årsberetningen for 2005.

⁷ Iflg. årsberetningen for 2005 udgjorde tallet 28.383.709 kr. Tallet blev imidlertid opgjøret uden erstatning for tab af erhvervsevne efter den tidligere gældende § 8 i erstatningsansvarsloven.

⁸ Tab af forsørger, børn, og posten nedenunder (advokatudgifter) er ved en fejl faldet ud af årsberetningen for 2006.

Lægekonsulenter	0 ⁹		
Erklæringer betalt af nævnet	1.468.397	912.147	1.161.960
Andet	136.956	5.523	205.173
I alt	2.369.784	1.557.874	2.002.365

Udbetalt i alt i 2007-2005:

	2007	2006	2005
Tilkendte erstatninger og godtgørelser	116.521.916	96.593.159	81.689.234
Administrative udgifter	2.369.784	1.557.874	2.002.365
I alt	118.891.700	98.151.033	83.691.599

Bilag 3

Oplysninger om meddelte afslag i 2007

Erstatningsnævnet har i 2007 truffet 4.700 afgørelser, jf. årsberetningen 2007, afsnit 4.

I 52,3 pct. af afgørelserne har nævnet i det væsentligste imødekommet ansøgers erstatningskrav, mens nævnet i 15,3 pct. af afgørelserne har meddelt afslag. Endvidere har nævnet i 23 pct. af sagerne – typisk efter at have modtaget yderligere dokumentation for ansøgers krav – tilkendt yderligere erstatning. De sager, hvor nævnet har imødekommet ansøgningen eller genoptaget en tidligere afgørelse, udgør tilsammen 70,6 pct. af de trufne afgørelser.

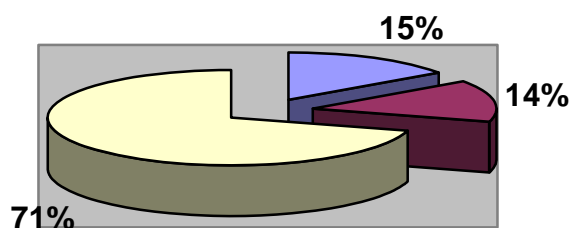
De øvrige 14,1 pct. af de trufne afgørelser, hvor nævnet hverken har imødekommet eller afslået det fremsatte erstatningskrav, drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor nævnet ikke har kunnet tage stilling til kravet på det foreliggende grundlag, og hvor nævnet derfor har afsluttet sagen med tilsagn om genoptagelse ved indsendelse af dokumentation eller lignende for kravet (9 pct.). Endvidere drejer det sig om sager, hvor nævnet har besluttet at henlægge en erstatningssag, f.eks. fordi ansøger har oplyst, at han eller hun ikke ønsker videre foretaget i sagen (under 0,2 pct.). Endelig drejer det sig om afgørelser, hvorved nævnet har besluttet at genoptage, men har fastholdt nævnets tidligere afgørelse (4,9 pct.).

Fordelingen af afgørelsestyper kan illustreres ved nedenstående figur:

⁹ Af tekniske årsager kan beløbet ikke opgøres for 2007, men det drejer sig om et beløb i størrelsesordenen 7-15.000 kr. Beløbet er indeholdt i posten "andet".

Fordelingen af afgørelsestyper i procent

■ Afslag
 ■ Andet
 ■ Imødekommer

Bilag 4

Oplysninger om afslagsgrunde i 2007

Blandt de afgørelser, hvorved nævnet har truffet afgørelse om afslag på erstatning, fordeler begrundelserne for afslagene sig som illustreret ved nedenstående figur:

